Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

Ε' ΤΟΜΟΣ

THE ORTHODOX OBSERVER

ΑΡΙΘΜ 111

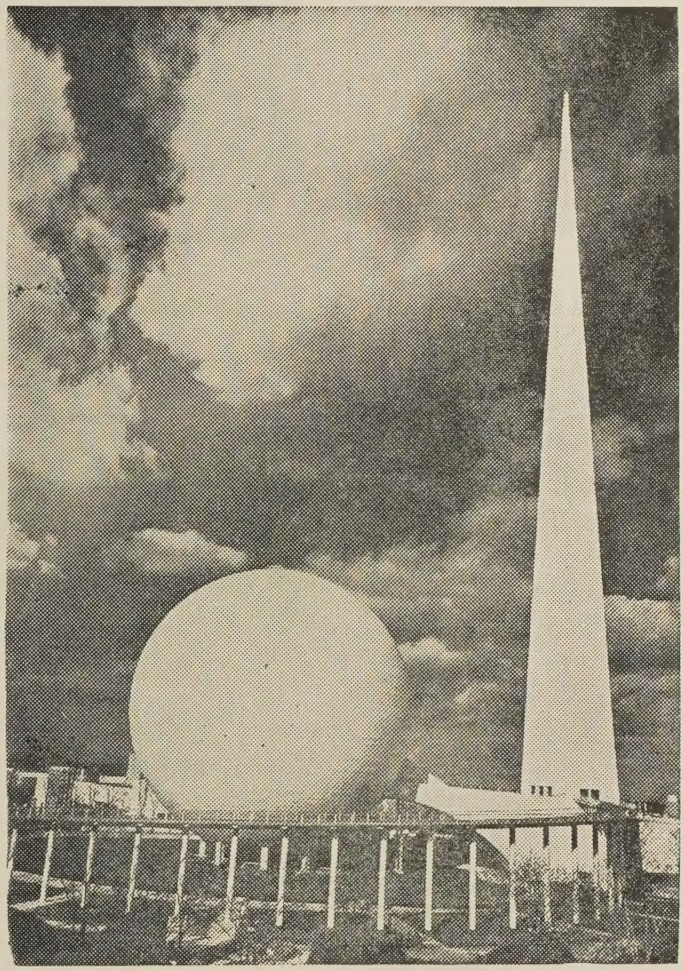

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

ΠΡΟΝΟΙΑ-ΤΗΣ-ΕΛΛΗΝ Α Ω ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ-ΑΜΕΡΙΚΗΣ

THE ORTHODOX OBSERVER

Published semi-monthly by the Greek Archdiocese Publications Association
Publication Office:
240 West 23rd Street, New York, N. Y.
Editorial and Advertising Offices:
Greek Archdiocese, 25-19 30th Drive, Astoria, N. Y.
Tel. AStoria 8-1653

Yearly Subscriptions:
United States and Canada $2.00—Foreign $2.50
Ten Cents a Copy
Vol. V. No. 111 — August 15, 1939
Entered as second class matter Nov. 21, 1934, at the post office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Ἐγκεκριμένα Σχολικὰ Βιβλία διὰ τὰ Ἑλληνόπαιδα τῆς Ἀμερικῆς

ΤΟ ΑΛΦΑΒΗΤΑΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΟΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ. — ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ, Τεῦχος Α΄.—Ἔκδοσις Δευτέρα, ἐπηυξημένη μὲ 24 νέας σελίδας διδακτικῆς ὕλης, καὶ 20 νέας πολυχρώμους εἰκόνας καὶ βελτιωμένη κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν χρησιμοποιούντων τοῦτο Διδασκάλων τῆς Ἀμερικῆς. Μὲ γράμματα ἐκτάκτως μεγάλα εἰς τὰς 18 πρώτας σελίδας τοῦ βιβλίου. Εἶνε τὸ νεώτερον, τελειότερον, μεθοδικώτερον καὶ πλουσιώτερον Ἑλληνικὸν Ἀλφαβητάριον, ἐκπονηθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων παιδαγωγικῶν πορισμάτων, ἐπίτηδες χάριν τῶν Ἑλληνοπαίδων τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ πρώτη ἔκδοσις, πρὸ τριετίας σχεδὸν γενομένη, εἰσήχθη ἤδη εἰς τὰ πλεῖστα Ἑλληνικὰ Σχολεῖα τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ δευτέρα ἔκδοσις, κατὰ πολὺ ἐπηυξημένη καὶ βελτιωμένη, ἀποτελεῖται ἀπὸ 72 τὸ ὅλον σελίδας, μὲ 60 καλλιτεχνικὰς πολυχρώμους εἰκόνας, ἐπίτηδες σχεδιασθείσας διὰ τὰ μαθήματα τοῦ βιβλίου. Τιμᾶται στερεῶς πανόδετον 55 σέντς.

ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΟΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.—ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ, Μέρος Β΄.—Δευτέρα Ἔκδοσις 1939 Ἐπηυξημένη καὶ Βελτιωμένη. Εἶνε τὸ ἰδεῶδες Ἀναγνωσματάριον διὰ τὰ παιδιά μας. Μὲ γλῶσσαν καλῶς ὁμιλουμένην δημοτικήν, πραγματεύεται τὴν καθημερινὴν ζωὴν δύο καλῶν Ἑλληνοπαίδων, ἀπὸ τῆς ὥρας ποὺ ἐξυπνοῦν ἕως τὸ ἑσπέρας—στὸ σπίτι, στὸ παιγνίδι, στὸ σχολεῖο, στὰς ἑορτάς. Τὸ βιβλίον δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁ δ η γ ὸ ς σ υ μ π ε ρ ι φ ο ρ ᾶ ς διὰ κάθε παιδάκι τῆς Ἀμερικῆς. Κάθε μάθημα ἔχει καὶ ἓν βασικὸν δίδαγμα. Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἁπλούστατον κείμενον μὲ ὡραῖα μεγάλα γράμματα, ὡραίαν εἰκόνα ἐπίτηδες σχεδιασθεῖσαν, καὶ εὔκολον ποιηματάκι ἐπὶ τοῦ μαθήματος πρὸς ἀποστήθισιν. Ἡ νέα Ἔκδοσις ἔχει 82 μεγάλας σελίδας καὶ 42 πολυχρώμους εἰκόνας. Τιμᾶται πλουσίως πανόδετον 60 σέντς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ (Ἱστορικὸν Ἀναγνωστικόν). —ΓΕΡ. ΠΟΛΥΖΩΪΔΟΥ, Βιβλίον Α΄.— Νέα Ἔκδοσις 1937. Ἡ Ἑλλ. Μυθολογία ἐγράφη ὑπὸ τύπον Ἀναγνωστικοῦ διὰ παιδιὰ τῆς Β΄. ἢ Γ΄. Τάξεως. Εἶνε συντεταγμένη εἰς γλῶσσαν καλῶς ὁμιλουμένην,—οὔτε ἀρχαΐζουσαν, οὔτε ὑπερδημοτικὴν—καὶ ἔχει ἐξαιρετικῶς μεγάλα ὡραῖα γράμματα πρὸς εὐκολίαν τῶν μαθητῶν ποὺ μόλις ἤρχισαν νὰ ἀναγινώσκουν. Τὸ ἁπλοῦν, λίαν διηγηματικὸν ὕφος του, τὰ ἑλκυστικὰ θέματα τὰ ὁποῖα πραγματεύεται, ὁ πλοῦτος τῆς ἐκδόσεως καὶ ἡ ἀφθονία τῶν καλλιτεχνικῶν εἰκόνων ποὺ περιέχει, καθιστῶσι τὸ βιβλίον τοῦτο ἐξόχως ἀγαπητὸν εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν μικρῶν Τάξεων. Ἐπίσης περιέχει ἠθικὰ διδάγματα, καταλόγους ἀγνώστων λέξεων, ἐθνικὰ ποιήματα καὶ συγκεντρωμένας ἐρωτήσεις πρὸς εὐκολίαν τοῦ διδάσκοντος. Ἔκδοσις πολυτελής, ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, μὲ 60 ἀριστουργηματικὰς εἰκόνας. Τιμᾶται μόνον 40 σέντς.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝ. ΙΣΤΟΡΙΑ (Ἱστορικὸν Ἀναγνωστικόν) ΓΕΡ. ΠΟΛΥΖΩΪΔΟΥ, Βιβλίον Β΄.—Νέα Ἔκδοσις 1937 τῶν Καταστημάτων DIVRY. Τὸ Ἀναγνωστικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας ἔχει γραφῆ διὰ παιδιὰ τῆς Γ΄ ἢ Δ, Τάξεως. Μὲ διηγηματικὸν ὕφος, γλῶσσαν ἁπλῆν καὶ ρέουσαν—οὔτε ἀρχαΐζουσαν, οὔτε ὑπερδημοτικὴν—πραγματεύεται τὰ σπουδαιότερα θέματα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, μὲ τρόπον ποὺ ὁ μαθητὴς νὰ μανθάνῃ μὲ εὐχαρίστησιν καὶ νὰ αἰσθάνεται ὑπερηφάνειαν, διότι ἀνήκει εἰς τὴν ἔνδοξον Ἑλληνικὴν φυλήν. Εἰς τὸ τέλος τῶν κεφαλαίων ἔχει διδάγματα, ἐθνικὰ ποιήματα καὶ ἐρωτήσεις συγκεντρωμένας. Πολυτελὴς ἔκδοσις ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, μὲ 110 ἀριστουργηματικὰς εἰκόνας καὶ χάρτας. Πανόδετος 45 σέντς.

ΕΛΛΗΝ. ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ καὶ **ΕΛΛΗΝ. ΙΣΤΟΡΙΑ** (Ἱστορικὸν Ἀναγνωστικόν). ΓΕΡ. ΠΟΛΥΖΩΪΔΟΥ, Βιβλία Α΄. καὶ Β΄.—Τὰ δύο βιβλία, «Ἑλληνικὴ Μυθολογία» καὶ «Ἀρχαία Ἑλληνικὴ Ἱστορία», δεδεμένα μαζὺ εἰς ἕνα κομψότατον τόμον. 160 σελίδες μὲ πολλὰς ἀριστουργηματικὰς εἰκόνας, ποιήματα ἐθνικά, ἐρωτήσεις συγκεντρωτικάς, κλπ. Πανόδετος 75 σέντς.

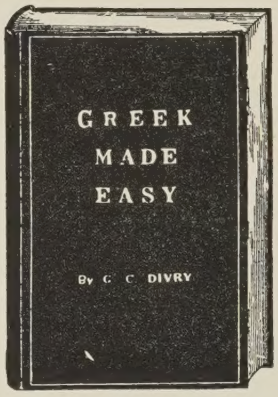

GREEK MADE EASY

A SIMPLE UP-TO-DATE MANUAL FOR SELF-STUDY AND SCHOOL INSTRUCTION.

Εἶνε ἡ μόνη ἁπλῆ καὶ συγχρονισμένη μέθοδος πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ὑπὸ Ἀγγλοφώνων, συνταχθεῖσα καὶ ἐκδοθεῖσα πρὸ ὀλίγων μηνῶν χάριν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων καὶ ἄλλων Φιλελλήνων, ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ μάθουν τὴν ἀθάνατον Ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

Εἶνε εὐκολωτάτη—ἁπλῆ, πρακτικὴ καὶ εὐμέθοδος. Προχωρεῖ ἀπὸ τὰς πλέον εὐκόλους καὶ χρησίμους λέξεις καὶ φράσεις εἰς τὰς δυσκολωτέρας καὶ ὀλιγώτερον συνήθεις. Διδάσκει τὰ στοιχεῖα τῆς Ἑλληνικῆς γραμματικῆς δι' ἁπλῶν λέξεων καὶ φράσεων. Ἐπίσης ἔχει τὴν ἀκριβῆ προφορὰν ἑκάστης Ἑλληνικῆς λέξεως δι' Ἀγγλικῶν χαρακτήρων. Πᾶς τις δύναται νὰ μάθῃ Ἑλληνικὰ μὲ τὴν ἁπλουστάτην αὐτὴν Μέθοδον—τὴν μοναδικὴν εἰς τὸν Κόσμον.

Τιμᾶται $1.50. Ζητήσατέ την ἀπὸ τὰ βιβλιοπωλεῖα μὲ τὸ ὄνομα «GREEK MADE EASY», καὶ μὴ δέχεσθε εἰς ἀντικατάστασιν βιβλία ἀκατάλληλα. Γράψατε εἰς τοὺς ἐκδότας:

D. C. DIVRY, Inc., 240 W. 23rd St., New York.

"THE EASTERN ORTHODOX CHURCH"

ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΠΟΛΥΖΩΪΔΟΥ — ΕΚΔΟΣΙΣ DIVRY

Συγγραφεῖσα τελευταίως ἀγγλιστί, χάριν τῶν μὴ Ἑλληνοφώνων Ὀρθοδόξων καὶ κυρίως χάριν τῶν Ἀμερικανίδων συζύγων τῶν ὁμογενῶν μας, καθὼς καὶ γενικῶς χάριν τῶν μὴ ἐννοούντων τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ ἐπιθυμούντων νὰ ἔχουν διαφόρους χρησίμους, συστηματικὰς καὶ θετικὰς πληροφορίας περὶ τῶν διδασκαλιῶν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. — Τὸ παλυσέλιδον τοῦτο βιβλίον εἶνε τυπωμένον ἐπὶ χάρτου ὡραίου, μὲ ἀγγλικὰ στοιχεῖα καθαρά, μὲ πολλὰς εἰκόνας ἑλκυστικάς, καὶ δύναται νὰ δοθῇ καὶ ὡς ἓν ὡραῖον δῶρον εἰς Ἀμερικανοὺς φιλέλληνας ἢ ἄλλους φιλοθρήσκους.

Τιμᾶται κομψῶς δεδεμένον 75 σέντς.

Ὅλα τὰ ἄνω βιβλία εἶνε ἐγκεκριμένα ὑπὸ τοῦ Ἀνωτ. Ἐκπ. Συμβουλίου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Γράψατε εἰς τὰ Ἐκδοτ. Καταστήματα:

D. C. DIVRY, INC. 240 W. 23rd STREET NEW YORK

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ, ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

ΕΤΟΣ Ε'. Ἀριθ. 111. Διευθυντὴς Ἀρχιμ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΟΛΥΖΩΙΔΗΣ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1939

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Ο ΑΓΝΟΣ καὶ καθαρὸς Χριστιανισμὸς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἀναλυθῇ δι' ἑνὸς αὐτοβούλου ὁρισμοῦ· οὔτε εἶνε εὔκολον νὰ δοθῇ ἐπαρκὴς αὐτοῦ ὁρισμὸς διὰ μιᾶς στενῆς ἀνθρωπίνου διδασκαλίας. Διότι ὁ Χριστιανισμὸς βασίζεται ἐπὶ θείας διδαχῆς· εἶνε σύστημα θρησκευτικῆς θείας σκέψεως τὸ ὁποῖον γνωρίζει εἰς τοὺς θνητοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀθάνατον ἀλήθειαν περὶ τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ περὶ τοῦ σύμπαντος. Περιγράφει τὴν σχέσιν τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ πλάσματος Αὐτοῦ, δηλαδὴ τοῦ ἀνθρώπου· ἑρμηνεύει τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ ἐξαίρων τὴν πνευματικήν του ἰδίως φύσιν καὶ διδάσκει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὴν ὑποταγὴν ὑπὸ τὸν Νόμον ἐκεῖνον.

Ἐπὶ πλέον ὁ Χριστιανισμὸς κάμνει γνωστὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι μόνον δι' ὑποταγῆς αὐτῶν ὑπὸ τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ δύνανται νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τήν, συνεπείᾳ αὐτῆς, ψυχικὴν ἀγωνίαν.

Καίτοι ὅμως στηριζόμενος πρὸ παντὸς ἐπὶ τῶν καρδιῶν, ἀποτελεῖ ἐν τούτοις ὁ Χριστιανισμὸς τέλειον λογικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον ὡς ἀποστολὴν ἔχει τὴν ἐξύψωσιν τῆς ἀνθρωπίνης γενεᾶς καὶ ἀπὸ πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως.

Εἶνε πολὺ φυσικὸν ὅταν οἱ ἄνθρωποι συμπιέζωνται ἐπὶ παραδείγματι ἀπὸ οἱαδήποτε προβλήματα νὰ διερωτήσουν ἑαυτούς, ποῖον θὰ εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα, πῶς θὰ ὠφελήσῃ αὐτοὺς τὸ πρόβλημα ἐκεῖνο. Θὰ διερωτήσουν ἑαυτούς, ποῖοι εἶναι οἱ σκοποὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Καὶ ἐὰν εἰς τὸ ἐρώτημα τοῦτο λάβουν ὀρθὴν ἀπάντησιν, θὰ ἀντιμετωπίσουν καταλλήλως τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον τοὺς ἀπασχολεῖ.

Καὶ εἰς τὸ σημεῖον ἀκριβῶς τοῦτο ἡ καλῶς ὠργανωμένη Θρησκεία θὰ ἔλθῃ εἰς διαφώτισιν τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ μόνη θὰ ἑρμηνεύσῃ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον καὶ θὰ ἑρμηνευθῇ συνάμα καὶ αὐτὴ δι' αὐτοῦ.

Ἐν τῷ Ἰ. Εὐαγγελίῳ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀποκαλύπτεται ἡ ἀλήθεια περὶ τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ ἀνθρώπου καὶ περὶ τοῦ σύμπαντος μὲ ἑρμηνείας καὶ ὅρους τοὺς ὁποίους ὁ καθεὶς δύναται νὰ ἐννοήσῃ. Ἐν αὐτῷ ἡ σχέσις τοῦ Θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων καθίσταται σαφής. Ἐν αὐτῷ ἀναπτύσσεται ἡ ἀλήθεια ὅτι ὁ ἄνθρωπος, ὡς εἰκὼν τοῦ Θεοῦ, εὑρίσκεται πάντοτε ὑπὸ τὴν διακυβέρνησιν τοῦ Νόμου τοῦ Θεοῦ—τοῦ Πνευματικοῦ τοὐτέστι Νόμου.

Ἐν αὐτῷ ἐπίσης ἀποκαλύπτεται ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε Πανυπερτέλειος καὶ Ἄπειρος καὶ ὅτι καὶ τὸ σύμπαν Αὐτοῦ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἀνθρώπου, εἶνε τέλειον ἔργον Πανσόφου Δημιουργοῦ. Ἐν αὐτῷ ὡσαύτως καὶ δι' αὐτοῦ διακρίνεται ἡ πραγματικότης ἀπὸ τὸ ψεῦδος, τὸ πνεῦμα ἀπὸ τὴν ὕλην, ἡ ἀλήθεια ἀπὸ τὴν πλάνην, ὁ πνευματικὸς ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν σαρκικὸν ἄνθρωπον.

Κατὰ ταῦτα οἱ σκοποὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ εἶναι νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον νὰ ζῇ «ἀληθινὴν ζωήν», νὰ ἀποφεύγῃ τὸ κακὸν καὶ τὴν ἀδικίαν, νὰ κηρύττῃ τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀληθείας καὶ νὰ ἐπωφελῆται τῆς Μεγάλης Ἐξαγιαστικῆς Χάριτος τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ ἰδιαίτατα τοῦ Ἱεροῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Μεταλήψεως.

Ἀναλύοντες τὸ πρῶτον ἐξ αὐτῶν βλέπομεν ὅτι «ἀληθινὴ ζωὴ» εἶνε τὸ νὰ ζῇ κανεὶς ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ, τὸν νόμον δηλαδὴ τῆς δικαιοσύνης καὶ τῆς ἀγαθότητος. Διότι συμμόρφωσις ἢ ὑποταγὴ ὑπὸ τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ σημαίνει χρησιμοποίησιν ἢ ἐξάσκησιν ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων πρὸς εὐσεβῆ ζωήν. Καὶ εἶνε γεγονὸς ὅτι ἡ ταπείνωσις, ἡ σύνεσις, ἡ ἀγνότης, ἡ ἀγάπη, ὅλαι δηλαδὴ αἱ πνευματικαὶ ἰδιότητες ἢ ἀρεταὶ αὐξάνουν χρησιμοποιούμεναι, ἐφ' ὅσον ὑποτάσσεται κανεὶς ὑπὸ τὸν Νόμον τοῦ Θεοῦ.

Τὸ νὰ ἀποφεύγῃ κανεὶς τὸν ἐγωϊσμόν, ἐξ ἄλλου, καὶ τὴν κακίαν εἶνε ἐπίσης ἐκ τῶν σκοπῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ὁ Χριστὸς κατῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς διὰ ν' ἀποδιώξῃ τὸ ψεῦδος, τὰς καταχρήσεις, τὴν κακίαν καὶ νὰ ἱδρύσῃ πνευματικὴν βασιλείαν.

Τὸ νὰ κηρύττῃ ἐπίσης τὸ Εὐαγγέλιον τῆς ἀληθείας εἶνε ἐκ τῶν σκοπῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐξ ἴσου σπουδαῖος καὶ ἐξ ἴσου βασικός. «Πορευθέντες μαθητεύσατε...» εἶπεν ὁ Χριστὸς καὶ ἡ ἰδία φωνὴ ἐπα-

ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ὁ ἄνθρωπος διέρχεται τρεῖς καταστάσεις, τὴν κατάστασιν τοῦ ἀγρίου, τοῦ πολίτου καὶ τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἄγριος ὁ ἄνθρωπος ἐκδικεῖται, ἔχει τὴν αὐτοδικίαν κατὰ τοῦ κακοποιοῦ κατὰ τοῦ βλάψαντος αὐτόν. Ὡς τὸ ζῶον ἀμύνεται μόνο του κατὰ τοῦ ἐχθροῦ του, οὕτω καὶ ὁ ἄγριος ἐκδικεῖται τὸν ἐχθρόν του ποιῶν εἰς αὐτὸν κακόν.

Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἐκπολιτισθεὶς γίνεται πολίτης, μέλος μιᾶς κοινωνίας. Εἰς αὐτὴν τὴν κοινωνίαν ὑπάρχει ἀρχή, ἥτις κάμνει τὴν ἐκδίκησιν τοῦ παθόντος. Ἀπαγορεύεται εἰς τὸ ἄτομον νὰ ἐκδικῆται, νὰ ἀμύνεται αὐτὸ ἐναντίον τοῦ βλάψαντος αὐτό· τὴν ἐκδίκησιν, τὴν τιμωρίαν αὐτοῦ ἀναλαμβάνει τὸ κράτος.

Ὁ ἄνθρωπος τέλος φθάνει εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Ὁ ἄνθρωπος γίνεται μέλος τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ἔρχεται εἰς συναίσθησιν διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι εἶναι υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἐν τῇ καταστάσει αὐτῇ ἀπαγορεύεται εἰς αὐτὸν πᾶσα ἐκδίκησις, ἀπαγορεύεται εἰς αὐτὸν νὰ θυμώνῃ καὶ νὰ ζητῇ ἐκδίκησιν καὶ διὰ τοῦ κράτους ἀκόμη. Ὁ ἄνθρωπος ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ ἀγαπᾷ τὸν πλησίον καὶ νὰ βλέπῃ ἐν αὐτῷ τὸν ἑαυτόν του, ὀφείλει νὰ ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἐχθρόν του καὶ ἀντὶ νὰ σκέπτεται νὰ τὸν ἐκδικηθῇ διὰ τὸ κακόν, ποῦ τοῦ ἔκαμε, νὰ τὸν συγχωρῇ ἕως ἑβδομηκαντάκις ἑπτὰ καὶ νὰ προσεύχηται ὑπὲρ αὐτοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν πρώτην κατάστασιν εἶναι ζῶον, εἰς τὴν δευτέραν κατάστασιν εἶναι ἄνθρωπος καὶ εἰς τὴν τρίτην κατάστασιν υἱὸς Θεοῦ. Ἂν καὶ σήμερον ὁ ἄνθρωπος ἀνήκει εἰς τὴν δευτέραν κατάστασιν ἐν τούτοις δὲν ἀφήνει τὸ κράτος νὰ ἐκδικῆται, ἀλλὰ κάμνει καὶ αὐτὸς αὐτοδικίας, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἄγριος. Ἔργον τοῦ κράτους εἶναι τὸ μέν, φαινόμενον αὐστηρὸν κατὰ τῶν αὐτοδικούντων, νὰ ἐξανθρωπίσῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ παύσουν ἐκδικούμενοι αὐτοὶ καὶ ἀφίνωσιν εἰς τὸ κράτος τὴν ἐκδίκησιν καὶ τιμωρίαν, τὸ δὲ νὰ εἶναι δίκαιον τιμωροῦν τοὺς κακοποιούς, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται μὴ ἱκανοποιούμενοι οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῆς τιμωρίας τοῦ κράτους νὰ προβαίνουν εἰς αὐτοδικίας. Μέγαν προορισμὸν εἰς τὸν ἐξανθρωπισμὸν ἔχει ἡ σχολή.

Εἰς αὐτὴν αὐστηρότατα πρέπει νὰ ἀπαγορεύεται ἡ αὐτοδικία καὶ νὰ τιμωρῆται, ἵνα συνειθίσουν οἱ παῖδες νὰ καταφεύγουν εἰς τὴν ἀρχήν· ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνεται ἡ τιμωρία τῶν ἀδικούντων δικαία, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται οἱ παῖδες νὰ αὐτοδικοῦν.

Ἀλλ' ἐκείνη ἡ κατάστασις, ἥτις εἶναι ἡ ἁρμόζουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶναι ἡ κατάστασις τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἡ κατάστασις, καθ' ἣν ὁ ἄνθρωπος δὲν θέλει ἐκδίκησιν οὔτε δι' ἑαυτοῦ οὔτε διὰ τοῦ κράτους.

Αὐτὴ ἡ κατάστασις εἶναι ἡ ἰδεώδης κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου. Ἐξαλείφεται ἐκ τῆς καρδίας τοῦ ἀνθρώπου πᾶσα τάσις πρὸς ἐκδίκησιν, διότι βασιλεύει εἰς τὴν καρδίαν του ἡ ἀγάπη.

Ἐὰν μᾶς ἀδικῇ τις ἢ μᾶς ὑβρίζῃ ἢ μᾶς καταδιώκῃ πρέπει νὰ τὸν συγχωρῶμεν καὶ νὰ ζητῶμεν νὰ τὸν διορθώσωμεν ἢ μόνοι μας ἢ λαμβάνοντες καὶ ἄλλους μαζί μας. Ἐὰν ὅμως ὑπεραίρηται μὴ τιμωρούμενος, νὰ ζητῶμεν διὰ τῆς δικαστικῆς ἀρχῆς τιμωρίαν του, οὐχὶ ὅμως διὰ νὰ ἐκδικηθῶμεν, ἀλλὰ διὰ νὰ τὸν διορθώσωμεν, νὰ τὸν φέρωμεν εἰς συναίσθησιν τῆς κακίας του καὶ τὸν σώσωμεν ὡς ἀδελφόν μας.

Ὅσον κακὸς καὶ ἂν εἶναι δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν ὅτι εἶναι ἀδελφός μας, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ φροντίζωμεν διὰ τὴν σωτηρίαν του.

Ὁ κακὸς εἶναι ἢ ἄρρωστος ἢ κακῆς ἀνατροφῆς καὶ δι' αὐτὸ πρέπει νὰ εἴμεθα ἐπιεικεῖς πρὸς αὐτόν.

Ὡς Χριστιανὸς ὁ ἄνθρωπος παύει νὰ εἶναι ζῶον, παύει νὰ εἶναι ἄνθρωπος, γίνεται υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

† Ο ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΣΩΚΡΑΤΗΣ

ναλαμβάνεται διὰ μέσου τῶν αἰώνων ζωηρὰ καὶ ἔκδηλος πάντοτε.

Σήμερον ὑπάρχει μεγάλη τάσις τῶν Χριστιανῶν νὰ ὑπερβάλλουν τὴν ἀξίαν τῆς Θρησκείας τὴν ὁποίαν ἕκαστος ἀκολουθεῖ. Αὐτὸ βεβαίως εἶνε σύμφωνον μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐλέχθη ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ:— Οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσι τὸν Πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς (Ματθ. ε,16)

Εἶνε πρόδηλον ὅτι ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ ἡμῶν Θρησκείᾳ ὁ ὁρισμὸς δίδεται σαφής· καὶ ὅλοι ὅσοι εἶναι πιστὰ αὐτῆς τέκνα καὶ ἀκολουθοῦν τὰς διδασκαλίας Της, συντελοῦν εἰς τὸ νὰ προάγωνται οἱ σκοποὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀλλ' αἱ ὑποδείξεις καὶ αἱ διδασκαλίαι Αὐτῆς πρέπει νὰ ἐκτελῶνται συστηματικώτατα καὶ μετὰ ζήλου. Ἰδιαίτατα ἡ ταπεινότης καὶ ἡ ἀγάπη πρέπει νὰ Τὴν χαρακτηρίζουν. Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ταπείνωσις, αἱ δύο ὡραῖαι αὐταὶ θυγατέρες τῆς Πίστεως, εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὸ ἔργον τοῦτο.

Πρὸς τὸν Νικόδημον ὁ ὁποῖος «ἦλθε πρὸς Αὐτὸν νυκτός», εἶπεν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου:—«Τὸ γεγεννημένον ἐκ τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστι, καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά ἐστι. Μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι, δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν.» (Ἰωάν. Γ΄ 7).

Μὲ τοὺς λόγους αὐτοὺς ὁ Χριστὸς συνώψισε τὰς ὑποχρεώσεις τοῦ εἰς Χριστὸν πιστεύοντος καὶ ὥρισεν, ἐξ ἄλλου, καὶ τὸ μέγα ἔργον τὸ ὁποῖον ὁ Χριστιανισμὸς θέτει πρὸ τῆς ἀνθρωπότητος. Ὁ Χριστιανὸς πρέπει νὰ κατανικήσῃ τὴν σάρκα—τὴν ὕλην δηλαδὴ καὶ τὸ κακόν. Πρέπει νὰ ἀναγεννηθῇ ἀμέσως πνευματικῶς καὶ ψυχικῶς· νὰ ἀναλάβῃ τὸ πνευματικὸν φρόνημα καὶ νὰ ἀποτινάξῃ τὸ σαρκικόν· διότι «τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος, τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη». (Ρωμ. Η΄ 6)

Κατὰ ταῦτα ἐὰν αἱ προσπάθειαι τοῦ πιστοῦ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι ἐπιτυχεῖς, πληροῖ τοὺς σκοποὺς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἄλλως, ἀδίκως φέρει τὸ ὄνομα τοῦ Χριστιανοῦ καὶ ἀδίκως ἐπαίρεται ὡς ἀνήκων εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν.

Ἱερέως Ν. Ἠλία

ΟΦΕΙΛΟΜΕΝ ΝΑ ΕΙΜΕΘΑ ΕΠΙΕΙΚΕΙΣ

Οἱ Γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι συλλαβόντες ἐπ' αὐτοφώρῳ γυναῖκα μοιχευομένην, ὡδήγησαν αὐτὴν ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους καὶ εἶπον εἰς Αὐτὸν ὅτι αὕτη, κατὰ τὸν Νόμον τοῦ Μωϋσέως, πρέπει νὰ λιθοβοληθῇ. Μὲ αὐτὸ οἱ Φαρισαῖοι ἦσαν πλέον ἢ βέβαιοι ὅτι θὰ εὕρισκον αἰτίαν νὰ κατηγορήσουν τὸν Χριστὸν καὶ νὰ τὸν καταδιώξουν. Διότι ἐὰν ἔλεγε συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τοῦ Μωϋσέως νὰ τὴν λιθοβολήσουν, θὰ τὸν κατήγγελλον ἀμέσως εἰς τὸν Ρωμαῖον ἡγεμόνα ὅτι ἐσφετερίσθη τὴν ἀνωτάτην τούτου ἐξουσίαν περὶ ζωῆς καὶ θανάτου. Ἐὰν δὲ ἔλεγε νὰ μὴ τὴν λιθοβολήσουν θὰ τὸν κατηγόρουν εἰς τὸ παριστάμενον πλῆθος ὡς παραβάτην τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου. Διὰ τῆς κατηγορίας δὲ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς γυναικός, αὐτοὶ θὰ ἐπεδείκνυον ὑποκριτικῶς τὴν ἀνύπαρκτον ἀρετήν των καὶ τὸν πρὸς τὸ θεαθῆναι ζῆλόν των ὑπὲρ τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου.

Ὁ Κύριος ἡμῶν, γνωρίζων τὴν πονηρίαν καὶ ὑποκρισίαν αὐτῶν, ἤθελε καὶ τὴν παγίδα, ἣν τῷ ἔστησαν νὰ διαφύγῃ καὶ τὴν παραστρατημένην γυναῖκα νὰ σώσῃ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς. Λέγει λοιπὸν πρὸς αὐτούς: «Ὅποιος ἀπὸ σᾶς εἶναι ἀναμάρτητος αὐτὸς ἂς ρίψῃ πρῶτος τὸν λίθον κατ' αὐτῆς.

Μετὰ τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν ἔσκυψε καὶ πάλιν κάτω ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. Τί ἔγινε τότε; Ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου ἔφυγον ὅλοι καὶ ἔμεινε μόνον ὁ Ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ εἰς τὸ μέσον. Τότε ἀνακύπτει ὁ Ἰησοῦς καὶ τὴν ἐρωτᾷ ποῦ εἶναι οἱ κατήγοροί της. Αὐτὴ ἀπήντησεν ὅτι δὲν τὴν κατακρίνει κανείς. «Οὐδὲ ἐγὼ σὲ κατακρίνω», εἶπε τότε ὁ Ἰησοῦς. «Πορεύου καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν μηκέτι ἁμάρτανε». Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἀμφιβάλωμεν ὅτι τοῦ λοιποῦ ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἔπαυσε νὰ ἁμαρτάνῃ.

Πολλάκις καὶ ἡμεῖς, ἀπὸ Φαρισαϊκὴν ὑπερηφάνειαν κινούμενοι, κατακρίνομεν καὶ κατηγοροῦμεν σκληρῶς καὶ κατεξευτελίζομεν τοὺς ἁμαρτάνοντας. Λησμονοῦμεν ὅτι ὅλοι φέρομεν ἐκ γεννετῆς τὴν τάσιν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν καὶ ὅτι καθ' ἑκάστην ὑποπίπτομεν εἰς σφάλματα μικρὰ ἢ μεγάλα. Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν ἀντὶ νὰ κατηγοροῦμεν τοὺς ἄλλους, νὰ ἐλέγχωμεν μᾶλλον τὸ ἀγαπητόν μας ἐγὼ καὶ νὰ συγκρίνωμεν τὸν ἑαυτόν μας μὲ τὸν πταίσαντα. Θὰ εὕρωμεν ἐξάπαντος ὅτι ὁ ἁμαρτήσας δὲν ἦτο χειρότερος ἡμῶν, ἀλλ' αὐτὸς εἶχε τὸ ἀτύχημα νὰ φανερωθῇ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ἀνθρώπων, ἐνῷ ἡμεῖς μένομεν κεκρυμμένοι.

Ἐὰν πᾶς ὑποπίπτων εἰς ἐφαμάρτους καὶ ἐγκληματικὰς πράξεις ἀνεκαλύπτετο δὲν θὰ ἔμενον ἴσως ἄτομα εἰς τὴν κοινωνίαν, τὰ ὁποῖα νὰ μὴ ἀνήκουν εἰς τὴν τάξιν τῶν κακοποιῶν.

Ἴσως, ἐξετάζοντες ἑαυτούς, εὕρωμεν ὅτι δὲν ἔχομεν ὑποπέσῃ εἰς σοβαρόν τι παράπτωμα. Πάλιν δὲν δικαιούμεθα νὰ κατηγορῶμεν καὶ νὰ ἐξευτελίζωμεν τοὺς ἄλλους διὰ τὰ τυχὸν παραπτώματά των. Μήπως εἴμεθα ἀσφαλεῖς διὰ τὸ μέλλον; Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ μείνωμεν ἀναμάρτητοι, ὅταν εὑρεθῶμεν ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιστάσεις, ὑφ' ἃς εὑρέθησαν καὶ οἱ ἁμαρτήσαντες;

Παρουσιάζονται εἰς τὸν ἄνθρωπον περιστάσεις αἱ ὁποῖαι διευκολύνουν καὶ ὠθοῦν αὐτὸν εἰς τὴν διάπραξιν τοῦ κακοῦ καὶ τῆς ἁμαρτίας. Εὑρισκόμενοι εἰς τοιαύτας περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι λέγονται πειρασμοί, πολὺ δύσκολον εἶναι νὰ ἐξέλθωμεν νικηταὶ κατὰ τῆς ἁμαρτίας. Ὁ Κύριος ἡμῶν, γνωρίζων τὴν ἀδυναμίαν ταύτην τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, μᾶς ἐδίδαξε νὰ ζητῶμεν ἀπὸ τὸν Θεόν, ὅπως μᾶς προφυλάττῃ ἀπὸ πάντα πειρασμόν: «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς...μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν...»

Ἴσως ὁ ἐγκληματήσας, τὸν ὁποῖον κατηγοροῦμεν, εὑρέθη εἰς πειρασμόν τινα, ἀπὸ τὸν ὁποῖον μᾶς προεφύλαξεν ἡμᾶς ὁ Θεός. Μὴ γινώμεθα λοιπὸν σκληροὶ πρὸς τοὺς πταίσαντας.

Ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ κακοποιοὶ ἐκ συστήματος. Ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα καθ' ἑκάστην καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐπιεικεῖς;

Βεβαίως οἱ τοιοῦτοι, μὴ σεβόμενοι οὔτε θείους οὔτε ἀνθρωπίνους νόμους καὶ γινόμενοι ἐπιβλαβεῖς εἰς τοὺς συνανθρώπους των, περιορίζονται εἰς τὰς φυλακάς, τὰς ὁποίας ἐπὶ τούτῳ ἵδρυσαν οἱ ἄνθρωποι.

Ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτοὺς ὀφείλομεν νὰ εἴμεθα ἐπιεικεῖς. Διότι ἂν ἔγιναν κακοποιοί, ἔγιναν ἀπὸ διαφόρους δυσμενεῖς δι' αὐτοὺς περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας καὶ ἡμεῖς πιθανὸν θὰ ἐγινόμεθα ὅμοιοι των.

Πρέπει νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψει μας ὅτι ὑπάρχουν καὶ πειρασμοί, οἱ ὁποῖοι, ἐμφανισθέντες ποτὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἐδημιούργησαν εἰς αὐτὸν μίαν μόνιμον διάθεσιν πρὸς τὸ κακόν. Εἶναι ἡ ἔλλειψις ἀγωγῆς. Εἶναι διάφοροι ἀντίξοοι περιστάσεις, ὑφ' ἃς ἔζησεν ὁ ἄνθρωπος ὡς νήπιον καὶ παιδίον, αἵτινες ἐνεφύτευσαν εἰς αὐτὸν τὴν ἰδέαν ὅτι διαρκῶς εὑρίσκεται εἰς ἐχθρικὸν περιβάλλον. Διὰ τοῦτο λαμβάνει καὶ αὐτὸς ἐχθρικὴν πρὸς τοὺς ἄλλους στάσιν καὶ ἐγκληματεῖ διαρκῶς.

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ πρὸς τὸν κακοποιὸν σκληρότης καὶ ἀνεπιείκεια αὐξάνει τὴν ἰδέαν τῆς ἐχθρότητος, ἣν ἔχει σχηματίσῃ καὶ ἡ ψυχική του κατάστασις χειροτερεύει, ἡ δὲ συμπάθεια καὶ ἡ ἐπιείκεια δύνανται νὰ μεταβάλλουν τὴν τοιαύτην ψυχοπαθῆ κατάστασίν του καὶ νὰ τὸν διορθώσουν. Εὐθὺς δηλαδὴ ὡς ἀντιληφθῇ ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶναι κακοί, ἀλλ' ὅτι τὸν συμπαθοῦν καὶ τὸν ἀγαποῦν, ἀλλάσσει στάσιν ἀπέναντι αὐτῶν, διορθώνεται.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον σήμερον ὅλα τὰ πεπολιτισμένα κράτη μετέβαλλον τὰς φυλακάς των εἰς ἠθικὰ νοσοκομεῖα ἀπὸ τὰ ὁποῖα νὰ ἐξέρχωνται οἱ ἄνθρωποι ψυχικῶς ὑγιεῖς καὶ διορθωμένοι.

Ὁ Κύριος ἡμῶν, ὁ ἄφθαστος ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων, πολὺ πρὶν τὸ ἐννοήσουν οἱ ἄνθρωποι, ἐφήρμοσε τὴν ἐπιείκειαν καὶ συγγνώμην διὰ τοὺς ἁμαρτάνοντας. Τοὺς ἐν φυλακαῖς θεωρεῖ ἀδελφούς του καὶ μᾶς ἐπιβάλλει ὡς καθῆκόν μας νὰ ἐπισκεπτώμεθα αὐτοὺς (Ματθ. κε' 36), νὰ τοὺς συμπαθῶμεν, ἵνα μεταβάλωμεν οὕτως τὴν ψυχικήν των διάθεσιν καὶ συντελέσωμεν εἰς τὴν διόρθωσίν των.

Ἡ διόρθωσις τοῦ κακοῦ καὶ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου μόνον διὰ τῆς καλωσύνης καὶ ἐπιεικείας ἐπιτυγχάνεται. Τὸ συγχωρεῖν εἶναι θεῖον πρᾶγμα, εἶναι τὸ φάρμακον κατὰ τῆς ψυχικῆς ἀσθενείας. Ἂς ἐγκολπωθῶμεν λοιπὸν τὴν ἐπιείκειαν καὶ συγγνώμην.

Θεοδωρήτου Κοκκινάκη, Διακόνου

Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΕΝΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΣ

Β'.

Εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐξητάσθησαν αἱ σκέψεις τοῦ Καθηγητοῦ COMPTON ἐν σχέσει μὲ τὴν μοναδικότητα καὶ τὴν ἀποκλειστικότητα τῆς Ἐπιστήμης εἰς τὴν ζωήν. Ἡ ἀποκλειστικότης αὐτὴ ἐθεωρήθη ὡς ἀβάσιμον θεμέλιον διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ζωῆς. Ἐπίσης ἐξετέθησαν αἱ ἀπόψεις του ὡς πρὸς τὰς συγχρόνους σχέσεις τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Θρησκείας. Εἰς τὰς σχέσεις αὐτὰς ἐδόθη ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς συμμαχίας. Εἰς τὸ παρὸν ἄρθρον θὰ ἐξετασθοῦν καὶ θὰ ἀναλυθοῦν αἱ σκέψεις του σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀναγκαιότητος τῆς Θρησκείας εἰς μίαν κοινωνίαν τεχνολογικῶς μηχανικήν.

Ἀφορμὴν εἰς τὰς σκέψεις τοῦ ὁμιλητοῦ ἔδωκε τὸ γεγονὸς τῆς ταχείας ἀναπτύξεως τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς τεχνολογίας. Τὰ προϊόντα καὶ τῶν δύο διευκολύνουν μεγάλως τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐδημιούργησαν ὅμως καὶ μίαν δυνατὴν ἐξάρτησιν τῶν κοινωνικῶν ἀτόμων μεταξύ των. «Τώρα αἰσθανόμεθα» εἶπεν, «τοὺς ἑαυτούς μας περισσότερον ἐξηρτημένους ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ εἴπῃ ὅτι εἶναι αὐτάρκης». Διότι ἡ συντήρησις τῆς ζωῆς μας ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὰς προσπαθείας καὶ τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις τῶν ἄλλων. Ὅσον προχωροῦμεν ἡ ἐξάρτησις αὐτὴ μεγεθύνεται. Διήλθομεν ἀπὸ τοὺς αἰῶνας τῆς Λιθίνης ἐποχῆς, τῆς ἐποχῆς τοῦ χαλκοῦ, τῆς ἐποχῆς τοῦ σιδήρου καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς Μηχανῆς. Ἡ ἱστορία τῆς τεχνικότητός μας περιλαμβάνεται πλήρως εἰς τὰς περιόδους αὐτάς. Παρουσιάζεται διηνεκῶς ἀναπτυσσομένη. Καὶ ὅσον ἀναπτύσσεται τοσοῦτον μεγεθύνει τὸ νῆμα τῆς ἐξαρτήσεώς μας ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Ἕκαστος ἀπὸ ἡμᾶς δὲν παράγει παρὰ ἐλάχιστον μέρος ἀπὸ τὰ πράγματα τὰ ὁποῖα χρειάζεται. Ἐγίναμεν, παρετήρησεν, εἰδικοί. Καὶ ὡς ἐκ τούτου παρέχομεν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Κοινότητος ἕνα μικρὸν μόνον μέρος, ἀνάλογον μὲ τὴν εἰδικότητά μας. Καὶ διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἑαυτοῦ μας ἐπίσης ἐξαρτώμεθα μεγάλως ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς τροφῆς μας, τῶν ἐνδυμάτων μας, τῆς μεταφορᾶς μας, τῆς κινήσεώς μας τὸ ὀφείλομεν εἰς ἄλλους. Ἡ ὀξύτης τῆς εἰδικεύσεως καὶ ἡ εὐρεῖα ἀμοιβαιότης μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων εἶναι κάτι τὸ νέον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Διότι οὐδέποτε, ὅσον εἰς τὴν ἐποχήν μας, εἶδεν ἡ ἱστορία τόσην ποικιλίαν εἰδικεύσεων εἰς τὰς ἀσχολίας καὶ τὴν παραγωγήν μας ἀλλὰ καὶ τόσην ἰσχυρὰν ἀλληλοεξάρτησιν.

Εἶναι ὅμως γεγονὸς ὅτι δὲν ἠδυνήθημεν ἀκόμη νὰ προσαρμόσωμεν ὁλοκληρωτικὰ τὴν ζωήν μας πρὸς ἕνα τόσον δυνατόν, καὶ εἰς πολλὰ σημεῖα τέλεια, ὠργανωμένον αἰῶνα. Καὶ τοῦτο διότι ὡς συνέπεια τῆς βιώσεώς μας μέσα εἰς ἕνα τόσον τρομακτικὰ πολυσύνθετον πολιτισμὸν τῆς ἀλληλοεξαρτήσεως τῶν ἀτόμων θὰ ἔπρεπε πρὸ παντὸς ἄλλου νὰ ἦτο ὁ σεβασμὸς καὶ ἡ ἀναγνώρισις τῶν δικαιωμάτων τῶν ἄλλων. Ἡ παραγνώρισις τῶν δικαιωμάτων τῶν ἄλλων δημιουργεῖ καταφανῆ ἀδικίαν. Διότι μόνον διὰ τῆς συμβολῆς τῆς ἄλλων παρέχονται εἰς ὅλους τὰ μέσα μιᾶς καλῆς ζωῆς. Καὶ ἐφ' ὅσον συμβάλλουν δὲν πρέπει καὶ νὰ ἀπαιτοῦν; Ἐφ' ὅσον ὡς ἐλέχθη ὑπάρχει ἀλληλοεξάρτησις ἀνεγνωρισμένης ἐκτάσεως μεταξὺ τῶν ἀτόμων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρῆται μέσα εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ζωῆς ἡ παρουσία των μόνον ὡς ἀναγκαία λόγῳ τῆς παραγωγικῆς των δυνάμεως. Πρέπει καὶ τὰ δικαιώματά των καὶ ἡ ἀναμονή των ἀπὸ τὴν συμβολὴν τῶν ἄλλων νὰ εἶναι ὑπολογίσιμος.

Ὁ ὁμιλητὴς ἀνέφερε τὸ παράδειγμα τοῦ Κάϊν καὶ τοῦ Ἄβελ διὰ νὰ δείξῃ τὴν διαφοράν. «Ὁ Κάϊν, ὁ ὁποῖος ἐφόνευσε τὸν γεωργὸν ἀδελφόν του, δὲν ἦτο παρὰ βοσκὸς ποὺ ἔζη ζωὴν μονήρη καὶ δὲν ἔβλεπε τὴν ἀνάγκην τῆς προφυλάξεως τοῦ ἀδελφοῦ του». Ἕνας ὁ ὁποῖος ζῇ ζωὴν περιωρισμένην καὶ μονήρη δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀξίαν ποὺ ἔχει ἡ ὕπαρξις τῶν ἄλλων διὰ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἐπομένως καὶ τὴν σημασίαν ποὺ ἔχουν τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων. Αὐτὴ εἶναι ἡ περίπτωσις τοῦ Κάϊν. Ἔζη μόνος. Ἦτο αὐτοεξάρτητος. Δὲν ἀντελήφθη τὴν ἀξίαν τῆς ζωῆς τοῦ ἀδελφοῦ του.

Ἡ ψυχολογία ὅμως τοῦ ἀνθρώπου ἀλλάσσει ὅταν εὑρεθῇ εἰς διάφορον περιβάλλον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν ἀντιλαμβάνεται ὁ κλεισμένος εἰς τὰ ὅρια τοῦ ἑαυτοῦ του, ὁ μονήρης καὶ ὁ ἀπομεμακρυσμένος ἀπὸ τὴν ἐπαφὴν μὲ ἄλλους, τὸ αἰσθάνεται ἕνας ποὺ εἶναι ἐπὶ παραδείγματι μέλος μιᾶς φυλῆς. Αὐτὸς ποὺ γνωρίζει τὴν ἐξάρτησιν καὶ τὴν ἀμοιβαιότητα αἰσθάνεται καὶ ἀναγνωρίζει καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἄλλων μελῶν τῆς φυλῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκει.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὰ μέλη μεγαλυτέρων ὁμάδων, τῶν κοινωνιῶν καὶ τῶν ἐθνῶν. Ἐὰν ἕνα ἔθνος, παρετήρησεν ὁ Καθηγητής, ἔχει αὐτάρκειαν πιθανὸν νὰ θεωρηθῇ λογικὸν τὸ ν' ἀνακηρύξῃ ὅτι ἡ παραγωγὴ ἀναπτύξεως τοῦ ἔθνους εἶναι τὸ ὕψιστον ἀγαθόν. Ἀλλὰ εἰς τὴν ἐποχήν μας αὐτὸ εἶναι ἀδύνατον. Διότι «ὁ κόσμος μας διηνεκῶς γίνεται μία ὁλοκληροποιημένη μονάς». Καὶ ἐπομένως ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ζωῆς δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλος παρὰ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ καλὴ διατήρησις ὁλοκλήρου τῆς «μονάδος», ὁλοκλήρου δηλαδὴ τῆς ἀνθρωπότητος συνολικῶς καὶ ἀτομικῶς. «Ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ μεγάλου αὐτοῦ σκοποῦ» προσέθεσεν ὁ Καθηγητής, «πρέπει νὰ ἑρμηνεύωνται τὰ δικαιώματα τῶν ἀτόμων.»

Καὶ κατόπιν ὅλων τούτων εἶναι φανερὸν ὅτι αἱ νέαι μεγάλαι καὶ ἀξιόλογοι δυνάμεις αἱ ὁποῖαι ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τεχνολογίας εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθοῦν εἴτε πρὸς τὸ καλὸν εἴτε πρὸς τὸ κακόν. «Ἡ γνῶσις τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ὁ ἄνθρωπος χωρὶς τὴν συνεργασίαν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι πλήρως ἀποτελεσματική.» Ἐὰν οἱ ἄνθρωποι χωρισθοῦν εἰς δύο ἀντιμαχόμενα σώματα ἡ δύναμις τῆς γνώσεως αὐτῆς γίνεται φοβερὰ καταστρεπτική. Ἡ πρόοδος ὅμως καὶ ἡ κοινὴ συμμετοχὴ εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς προόδου μόνον μὲ τὴν συνεργασίαν καὶ τὸν ἀλληλοσεβασμὸν ἐπιτυγχάνεται. Οὐδέποτε μὲ τὴν πάλιν καὶ τοὺς ἀγῶνας καὶ μὲ τὰ μίση καὶ τοὺς πολέμους.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἐπιστήμης διὰ τῶν μεγάλων προόδων εἰς τὴν συγκοινωνίαν, διὰ τῶν δυνατῶν εἰδικεύσεων εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν ἐργασιῶν, διὰ τῆς δυνάμεως τῆς ὀργανώσεως καὶ τῆς τάξεως μὲ τὴν ὁποίαν ἐπροικίσθησαν ὅλαι αἱ

κοινότητες, ὁδηγεῖ τάχιστα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἀντιλήψεως ὅτι «ὁ πόλεμος διακινδυνεύει τὴν ζωὴν τοῦ καθ' ἑνὸς καὶ ἡ συνεργασία ἀμοίβει πλουσιοπάροχα ὅλους». Καὶ τοιουτοτρόπως εἰς τὴν Κοινωνίαν μας τὴν τεχνολογικῶς μηχανικὴν ἡ Ἐπιστήμη διὰ τῶν διαφόρων ἐπινοήσεών της, τώρα ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε, «δίδει μεγάλην ἔμφασιν εἰς τὸ γεγονὸς τῆς ἀνάγκης τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον.»

Καὶ εἶχεν ὡς παρετηρήσαμεν μεγάλον δίκαιον ὁ Καθηγητὴς ὅταν, ὡς ἐξεθέσαμεν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἐξέφραζε τὴν πίστιν του ὅτι τὰ συμπεράσματα τῆς ἐπιστήμης ἐνῷ διαφέρουν εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐκφράσεως ἀπὸ τὰ συμπεράσματα τῆς Θρησκείας εὑρίσκονται ὅμως «εἰς πλησιεστάτην σχέσιν» κατ' οὐσίαν.

Ἡ Ἐπιστήμη ὁμιλεῖ διὰ τὰ φαινόμενα καὶ τὴν οὐσίαν των καὶ τὰς συνθέσεις των καὶ τὰς δυνάμεις των, τὰς ὁποίας καὶ ὑπέταξε εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἀλλὰ πῶς θὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ δυνάμεις αὐταί; Ἂν χρησιμοποιηθοῦν κακῶς ἡ Ἐπιστήμη πρέπει νὰ ὁμιλήσῃ. Κατ' ἄλλον τρόπον ἐκμηδενίζει τὴν πρακτικότητα τῆς ἀξίας της. Ἡ ὁμιλία της δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλη παρὰ ἡ ὁμιλία τῆς συνεργασίας καὶ τῆς ἀδελφώσεως καὶ τῆς ἀγάπης, τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλοις».

Ἡ Θρησκεία πάλιν ὁμιλεῖ εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ τὸν ἄνθρωπον. Διὰ τὴν σχέσιν του μὲ τὸν Θεόν του καὶ τοὺς ὁμοίους του. Διὰ τὴν ψυχήν του καὶ τοὺς δεσμούς της μὲ τὰ οὐράνια καὶ τὰ ἐπίγεια. Διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀξίαν της καὶ τοὺς κινδύνους της καὶ τὰς παγίδας της καὶ τοὺς πολέμους της. Καὶ ὑποδεικνύει εἰς τὰ δεινὰ τοῦ ἀνθρώπου τὰ τελευταῖα ὡς συνταγὴν λυτρωμοῦ τὴν συνεδέλφωσιν καὶ τὴν εἰρήνην, τὴν ἀγάπην μὲ τὸ «ἀγάπα τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν».

Καὶ ἡ ταυτότης αὐτὴ τῶν συμπερασμάτων ποὺ σκοπεῖ τὴν βελτίωσιν καὶ τὴν ἐξύψωσιν τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου διηνεκῶς θὰ συσφύγγεται καὶ θὰ φανερώνεται ἀληθεστέρα. Διότι μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἡ διανόησις τῶν ἐργατῶν τῆς ἐπιστήμης θὰ ὡριμάσῃ περισσότερον καὶ θὰ ἀναχθῇ εἰς τὴν γνῶσιν τῆς ἀξίας καὶ τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἀποκλειστικότητος τοῦ κηρύγματος ποὺ περιλαμβάνεται εἰς τὰς λέξεις «ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία».

Πρὸ εἴκοσι περίπου αἰώνων, παρετήρησεν ὁ Καθηγητής, ἡ οἰκογένεια ἦτο ἡ κοινωνικὴ μονάς. Τώρα ὅμως ἡ κοινωνικὴ μονὰς εἶναι ὁ κόσμος ὁλόκληρος «εἰς τὸν ὁποῖον, δύναται νὰ λεχθῇ θαυμάσια, ἑκάστου προσώπου ἡ εὐτυχία ἐπηρεάζει τὴν εὐτυχίαν τοῦ καθ' ἑνός.» Δι' αὐτὸ καὶ εἰς μίαν τοιαύτην κοινωνικὴν μονάδα καὶ εἰς ἕνα τοιοῦτον κοσμοπολιτισμὸν ἡ σπουδαιότης τοῦ κηρύγματος «ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία» γίνεται καταφανὴς εἰς βαθμὸν ἄγνωστον εἰς τὸ παρελθόν. Ἐὰν ἡ εὐδοκία, ἡ καλὴ δηλαδὴ θέλησις, ἀπουσιάζῃ εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ ἄνθρωποι γινόμεθα περισσότερον ἀλληλοεξάρτητοι, τότε δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ἀναμένωμεν βιαιοτέρους καὶ ὀξυτέρους ἀγῶνας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἐκρήξεις ἐχθροπραξιῶν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν. Μεταξὺ ἐργασίας καὶ κεφαλαίου. Μεταξὺ πολιτῶν καὶ Κυβερνήσεων. Μεταξὺ ἐργατῶν καὶ ἐργατικῶν ἑνώσεων.

Εἰς τὰς ἡμέρας μας ἡ ἀνάγκη ἀμοιβαίου σεβασμοῦ μεταξὺ ἀτόμων καὶ ὀργανωμένων ὁμάδων ἔχει γίνῃ τόσον καταφανὴς εἰς σημεῖον ὥστε μόνον ἀναίσθητοι νὰ μὴ δύνανται νὰ τὴν καταλάβουν. Ὅλοι πλέον, ἐκτὸς ἐλαχίστων παραδειγμάτων σκέψεως ἐκφύλου, διαπνεόμεθα ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς φιλίας καὶ τῆς συναδελφώσεως. Ὡρίμασαν μέσα μας πλέον ἀρκετὰ οἱ σπόροι τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος. Ζῶντες μέσα εἰς τοὺς πολέμους καὶ διηνεκῶς ἀπειλούμενοι ἀπὸ ἐκρήξεις νέων πολέμων ἀντελήφθημεν πλήρως ὅτι τὸ ζήτημα τῆς «εὐδοκίας» μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι ζήτημα τυχαῖον ἀλλὰ βασικὸν εἰς τὴν προσπάθειαν πρὸς ἐπικράτησιν τῆς εἰρήνης καὶ συνεννοήσεως μεταξὺ τῶν λαῶν.

Διὰ τοῦτο καὶ ἂν κανεὶς ἤθελεν ἐρωτήσῃ ποῖον εἶναι τὸ φάρμακον ποὺ θὰ δώσῃ τὴν κοινωνικὴν ἐξυγίανσιν τῆς ἀνθρωπότητος; ἡ ἀπάντησις ποὺ θὰ τοῦ δοθῇ εἶναι ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον. Ἡ ἄποψις αὕτη προσέθεσεν ὁ Καθηγητής, εἶναι κοινὴ εἰς ὅλους «ὅσοι παραδέχονται ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι τέκνα τοῦ Θεοῦ. Αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ κεντρικὸν θέμα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Προέχει καὶ μεταξὺ τῶν διδαγμάτων τοῦ Ἰουδαϊσμοῦ.» Καὶ ἀναμφιβόλως ἡ ἱστορία δὲν ἔχει νὰ δείξῃ παράγοντα ἄλλον δυνάμενον νὰ συγκριθῇ εἰς τὴν ἐπίδρασιν μὲ τὴν Θρησκείαν τοῦ Χριστοῦ εἰς τὴν προσπάθειαν πρὸς ἐπικράτησιν τῆς εὐδοκίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων.

Πλὴν ὅμως διενοήθησαν τινές, ἐβεβαίωσεν ὁ ὁμιλητής, ὅτι μὲ πολλὴν εὐκολίαν καὶ χωρὶς νὰ χάσωμεν τίποτε τὸ ἀξιόλογον δυνάμεθα νὰ παραμελήσωμεν τὰς θεμελιώδεις αὐτὰς ἀληθείας τῆς Θρησκείας, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν ζωήν μας μόνον τὰς τεχνολογικὰς μεθόδους τῶν ἐρευνῶν μας καὶ τὰς γνώσεις μας ἐπὶ τῆς φύσεως καὶ τῶν διαφόρων της νόμων. Ἀλλ' ἀπεδείχθη προσέθηκεν ὅτι μία τοιαύτη ἄποψις εἶναι δηλητήριον διὰ μίαν ὠργανωμένην κοινωνίαν ὡς ἡ ἰδική μας. «Καὶ εἶναι ἴσως αὐτὴ ἡ αἰτία, μαζὶ μὲ τόσας ἄλλας, ἕνεκεν τῶν ὁποίων ὑποχρεοῦται ἕνας ποὺ διέθεσε τὴν ζωήν του εἰς τὴν ἐπιστήμην νὰ ἀναγνωρίσῃ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς Θρησκείας.»

(Συνεχίζεται)

ΤΟΜΟΙ ΤΟΥ "ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΟΥ"

Εἰς τὰ Γραφεῖά μας εὑρίσκονται ὀλίγοι τόμοι τοῦ Πρώτου, Δευτέρου, Τρίτου καὶ Τετάρτου Ἔτους τοῦ «Ὀρθοδόξου Παρατηρητοῦ», στερεῶς καὶ κομψῶς δεδεμένοι μὲ πανί, τιμῶνται δὲ ἕκαστος δολλ. 3.00 καὶ ἀποστέλλονται πανταχοῦ ἐλεύθεροι ταχυδρομικῶν τελῶν.

Οἱ Τόμοι τοῦ ἀξιολόγου τούτου Θρησκευτικοῦ Περιοδικοῦ μας πρέπει νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν βιβλιοθήκην παντὸς Ὀρθοδόξου Χριστιανοῦ καθὼς καὶ εἰς τὸ Γραφεῖον κάθε Κοινότητος. Ὁ «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ» εἶναι ὠφελιμώτατον ἀνάγνωσμα διὰ πᾶσαν Ἑλληνικὴν Οἰκογένειαν καὶ τὸ καλλίτερον δῶρον δι' οἱανδήποτε περίστασιν. Γράψατε:

ORTHODOX OBSERVER

25-19 30th Drive — Astoria, L. I.

ΑΡΘΡΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

ΕΥΤΥΧΗΜΑ

ΕΙΝΕ εὐτύχημα ὅτι καὶ ὁ μὴν αὐτὸς ἐξακολουθεῖ νὰ κυλίῃ τὸ ρεῦμα του χωρὶς ἀνησυχίας ἀπὸ διεθνοῦς πολιτικῆς ἀπόψεως. Μέχρι σήμερον καμμία στρατιωτικὴ συγκέντρωσις δὲν ἀνηγγέλθη, καὶ κανὲν σοβαρὸν διεθνὲς ἐπεισόδιον δὲν ἐσημειώθη τὸ ὁποῖον νὰ ἀνησυχήσῃ περισσότερον τὴν ἤδη ἀρκετὰ στενοχωρημένην ἀνθρωπότητα. Εἶνε πραγματικῶς θεῖον δῶρον ἡ ἀνάπαυλα αὐτή, ἔστω καὶ ἐὰν δὲν πρόκηται ἴσως νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ πολύ. Ὁ ἐκνευρισμένος κόσμος θὰ ἀνακτήσῃ ὀλίγον τὴν ἠρεμίαν του καὶ θὰ προετοιμασθῇ διὰ νέας περιόδους, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ὁποίων ἡ ψυχραιμία τῆς Δημοσίας γνώμης θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ συντελέσῃ πολὺ εἰς τὸν εἰρηνικὸν τερματισμὸν τῆς σοβούσης κρίσεως ὅπως συνέβη καὶ μὲ τόσας ἄλλας προηγουμένας εἰς τὸ παρελθὸν κρίσεις. Διότι ποτὲ δὲν ἦτο ὀρθὴ ἡ θεωρία ὅτι ἐπειδὴ θὰ ἐκραγῇ πόλεμος ἀργότερον ἂς ἐκραγῇ τώρα, «μιὰ ὥρα ἀρχήτερον», ὅπως λέγουν μερικοί. Ὄχι! Τὸ νὰ ἀναβάλλῃ κανεὶς τὴν διάπραξιν μιᾶς κακῆς πράξεως εἶναι πάντοτε ἐξυπηρετικόν, διότι δὲν γνωρίζει ὁποῖα εὐεργετικὰ μέτρα θὰ μεσολαβήσουν ἐν τῷ μεταξύ. Καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εἶναι ἐξαιρετικῶς εὐχάριστον ὅτι διερχόμεθα μίαν περίοδον ἄνευ σοβαρῶν διεθνῶν στρατιωτικῶν ἐπεισοδίων, ἐκτὸς τῶν Ἀγγλο-Ἰαπωνικῶν ἐπεισοδίων, ἐπὶ τῶν ὁποίων μόνον τὰ οἰκεῖα Ὑπουργεῖα τῶν Ἐξωτερικῶν ἀπησχολήθησαν.

– + –

ΠΡΟ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΚΛΗΡΙΚΟΛΑΪΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ DETROIT

ΟΛΙΓΑΙ μόνον ἡμέραι μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὴν προσεχῆ Γενικὴν Κληρικολαϊκὴν Συνέλευσιν, ἡ ὁποία, κατὰ τὰ πρὸ τετραετίας προαποφασισθέντα, θὰ λάβῃ ἐφέτος χώραν ἐν τῇ μεγαλωνύμῳ Κοινότητι τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐν Ντητρόϊτ, Μίτσ., κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ ἐρχομένου μηνὸς Σεπτεμβρίου. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ὅλαι αἱ Κοινότητες τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς θὰ στείλωσιν ἐγκαίρως τοὺς λαϊκοὺς ἀντιπροσώπους των καὶ θὰ παρευρεθῶσιν ὡσαύτως καὶ ὅλοι οἱ Ἱερατικοὶ Προϊστάμενοι αὐτοπροσώπως διὰ νὰ σκεφθῶσιν ἐπὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων τὰ ὁποῖα θὰ ἐτίθεντο ὑπὸ συζήτησιν. Καλύτερον παντὸς ἄλλου γνωρίζοντες τὰς ἰδιαζούσας συνθήκας καὶ τὰς ὅλως ἐξαιρετικὰς περιστάσεις ὑπὸ τὰς ὁποίας διατελοῦν σήμερον αἱ Κοινότητες τῆς Ἀμερικῆς θὰ λάβουν τοιαύτας ἀποφάσεις ὥστε νὰ εἶναι αὗται ἐφαρμοσταὶ καὶ πρακτικαί. Ἀλλ' οἰκόθεν ἐννοεῖται ὅτι μία σχετικὴ ἐκ τῶν προτέρων προπαρασκευὴ καὶ μελέτη δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπος καὶ ματαία. Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι θὰ γίνῃ ἀπὸ τώρα ἡ σχετικὴ πνευματικὴ καὶ ψυχικὴ προετοιμασία διὰ τὴν Γενικὴν ταύτην τοῦ Κλήρου καὶ τοῦ Λαοῦ μας Συνέλευσιν τοῦ Ντητρόϊτ.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΗ ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ

ΜΕΤ' εὐχαριστήσεως ἀνεφέρθη ὅτι ἀπὸ τοῦ 1903 μέχρι σήμερον, ἤτοι ἐντὸς τριάκοντα πέντε ἐτῶν, ὁ Χριστιανικὸς πληθυσμὸς τῆς ὑφηλίου ηὐξήθη κατὰ τέσσαρα ἑκατομμύρια τριακοσίας ἑβδομήκοντα χιλιάδας ψυχάς· ἤτοι ἐν Ἀσίᾳ ἐγένοντο 2,200,000 χριστιανοὶ καὶ ἄλλοι 2,163,000 ἐν Ἀφρικῇ, κατὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ τμήματος στατιστικῶν τῆς παγκοσμίου κινήσεως. Εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν δὲν προστίθεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκχριστιανισθέντων ὑπὸ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, οὔτε καὶ δίδεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκχριστιανισθέντων ὑπὸ τῶν Ἀνατολικῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μας. Ἐὰν ἐν τούτοις ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ κυρίως ἔργον τῆς Ἐκκλησίας εἶναι Ἱεραποστολικόν, ἤτοι ἡ διάδοσις τῶν ὡραίων καὶ ἀληθινῶν διδασκαλιῶν τοῦ Χριστοῦ μας, εἶναι πολὺ ἐνθαρρυντικὸν ὅτι ἔστω καὶ ὀλίγα ἑκατομμύρια ψυχῶν διεφωτίσθησαν κατὰ τὸ τριακονταπενταετὲς τοῦτο διάστημα τὸ ὁποῖον ἄλλως τε δὲν ἦτο καὶ τόσον ἥσυχον διὰ τὰ διάφορα Κράτη. Ὁποία ὅμως ἱεραποστολική, ἐκχριστιανικὴ ἐργασία θὰ ἐγίνετο ἐὰν τὰ διάφορα μεγάλα ἰδίως κράτη ἔστρεφον ὅλην τὴν προσοχήν των εἰς τὸ νὰ διαδώδουν τὰς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ ἀντὶ νὰ δημιουργοῦν «σφαίρας ἐπιρροῶν» πρὸς διάδοσιν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν πρώτων ὑλῶν χάριν σκοπῶν ταπεινῶν. Τότε τὸ ἔργον τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν ἀνθρώπων θὰ εἶχε προοδεύσει περισσότερον καὶ θετικώτερον καὶ τότε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκχριστιανισθέντων Ἀφρικανῶν καὶ Ἀσιατῶν θὰ ἦτο ἀσυγκρίτως μεγαλύτερος.

– + –

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΓΙΟΥΣ ΤΟΠΟΥΣ

ΗΑΠΟ τοῦ παρελθόντος μηνὸς Ἀπριλίου ἀπόφασις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας, ὅπως μετὰ ἕν ἔτος, ἤτοι τὸν ἐρχόμενον Ἀπρίλιον 1940, ὀργανώσῃ ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν κηδεμονίαν τοῦ Λόρδου Ἐπισκόπου Ὀξφόρδης προσκυνηματικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν ταξείδιον ἀνὰ τοὺς Ἁγίους Τόπους, εἶνε πραγματικῶς μία χαρακτηριστικὴ ἀπόφασις, ὑπὸ τὰς παρούσας μάλιστα συνθήκας. Εἰς τὸ δρομολόγιον τοῦ εἰδικῶς διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ναυλωθέντος τουριστικοῦ ἀτμοπλοίου ἀναγράφονται καὶ αἱ πόλεις Ἀθῆναι, Σμύρνη, Πάτμος, Ρόδος, Βηρυτός, Δαμασκός, Μπαλμπέκ, Χάϊφα, Τιβεριάς, Καπερναούμ, Ναζαρὲτ καθὼς καὶ αἱ ἕδραι τῶν τεσσάρων Ὀρθοδόξων Πατριαρχείων, ἤτοι Κωνσταντινούπολις, Ἀντιόχεια, Ἀλεξάνδρεια καὶ Ἁγία Ἱερουσαλήμ, τὰς ὁποίας θὰ ἐπισκεφθῇ ὁ ὅμιλος αὐτὸς ὁ ὁποῖος καὶ θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ ἐξέχοντας Ἀγγλικανούς, κληρικοὺς καὶ λαϊκούς, ὅπως εἶνε ὁ Λόρδος Ἐπίσκοπος Ὀξφόρδης, ὁ CANON J. A. DOUGLAS, ὁ CL. MOREHOUSE καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἡ μετὰ τόσης μεθοδικότητος καὶ ὄχι τὴν τελευταίαν στιγμὴν προσκυνηματικὴ αὐτὴ ὁδοιπορία θὰ δώσῃ, πρὸς τοῖς ἄλλοις, μεγίστην ἠθικὴν ἐνίσχυσιν εἰς τοὺς ἐν τοῖς Ἁγίοις Τόποις μοχθοῦντας ἀδελφούς· καὶ ἐπὶ πλέον ἐνδέχεται νὰ συγκινήσῃ καὶ ἡμᾶς τοὺς ἐν Ἀμερικῇ ὁμογενεῖς οἱ ὁποῖοι ὀλιγώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλην ἐθνότητα ἐπισκεπτόμεθα τοὺς Θεοβαδίστους ἐκείνους τόπους.

Ἀρχιμ. Γερμ. Πολυζωΐδου

Ο ΑΜΒΩΝ

Η ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΙΣ ΑΠΟ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΑΓΑΘΩΝ

ΜΕΡΟΣ Β΄.

Ποῖα τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τὰ ὑλικὰ ἀγαθά;—Προσωπικὴ ὠφέλεια.—Χαρὰ τῆς ψυχῆς.—Ἐξύψωσις τῆς ψυχῆς.—Γίνεται εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἡ ψυχή.—Γενικώτεραι ὠφέλειαι. Οἱ πλούσιοι δὲν θὰ ἀδικοῦν τοὺς πτωχοὺς ἀποκτῶντες πλούτη.—Θὰ χρησιμοποιοῦν αὐτὰ χάριν τοῦ γενικοῦ καλοῦ. Οἱ πτωχοὶ δὲν θὰ μισοῦν τοὺς πλουσίους. — Παραδείγματα. —Ἡμεῖς προσπαθοῦμεν ν' ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν γηΐνων ἀγαθῶν;

ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΥΤΗΣ

Ἀφοῦ εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον ἐξητάσαμεν πῶς ἀποκτᾶται ἡ χειραφέτησις ἢ ἡ ἀνεξαρτησία ἀπὸ τῶν ἐφημέρων ὑλικῶν ἀγαθῶν, ἀφοῦ κατεδείξαμεν διὰ μακρῶν πῶς ἀνακτᾶται ὅταν χαθῇ ἡ ἐλευθερία ἀπὸ τῶν προσκαίρων ἀπολαύσεων τῆς ζωῆς αὐτῆς, θὰ εἰσέλθωμεν τώρα εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ θέματός μας. Θὰ ἐξετάσωμεν δηλαδὴ ποῖα ἐπακριβῶς εἶναι τὰ εὐεργετήματα τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, ποῖα καὶ πόσα εἶναι τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀποφάσεώς μας ὅπως ζήσωμεν εἰς τὸ ἑξῆς μακρὰν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῶν προσκαίρων πειρασμῶν ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐδουλεύομεν τόσα ἔτη.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΩΦΕΛΕΙΑ

Α΄. ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Ὁ ἄνθρωπος εἶνε γνωστότατον ὅτι χαίρει ἐξαιρετικῶς ὅταν κερδίσῃ εἰς μίαν πάλην· ἐνθουσιᾷ ὅταν ἀνακηρύσσεται νικητὴς εἰς ἕνα ἀγῶνα. Προσέξατε τοὺς σωματικοὺς ἀθλητὰς ὅταν κερδίζουν εἰς τοὺς ἀγῶνας. Ἀλλ' ἐὰν ὁ ἄνθρωπος χαίρῃ καὶ ἐνθουσιᾷ διότι ἐνίκησεν ἕνα συνήθη ἀγῶνα, πόσην χαρὰν καὶ ἐνθουσιασμὸν δὲν θὰ αἰσθανθῇ ἆρά γε ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, ὁ ὁποῖος, διασπῶν τὰ δεσμὰ τῆς γηΐνης δουλείας, γίνεται ἀνώτερος τῶν κοσμικῶν πειρασμῶν καὶ ἀνακτᾶ τὴν ψυχικήν του ἀνεξαρτησίαν;

Βεβαίως ὁ ἀγὼν εἶνε πεισματώδης, διότι εἶνε ἀγὼν πνευματικὸς καὶ ψυχικός. Ἀλλὰ δι' αὐτὸ καὶ ἡ νίκη εἶνε μεγίστη καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ χαρὰ μεγαλυτέρα καὶ διαρκεστέρα. Εἶνε ἡ χαρὰ ἡ ἀνέκφραστος μετὰ τὸν ἀγῶνα· εἶνε ἡ ἡσυχία μετὰ τὴν τρικυμίαν. Ὁ χριστιανός, ὁ χειραφετηθεὶς ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ματαιότητος τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, αἰσθάνεται εἰς τὴν ψυχήν του χαρὰν αἰωνίαν, διότι ἐφαρμόζει πλέον προκειμένου περὶ αὐτοῦ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἀναφέρει ἐν τῇ Β΄ πρὸς Κορινθίους (ΣΤ΄ 10) ἐπιστολῇ του:—«ὡς ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ τὰ πάντα κατέχοντες».

Β΄. ΑΝΥΨΩΣΙΣ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

Ἡ ψυχὴ ἀνυψώνεται ἐλευθέρα πλέον πρὸς τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη, πρὸς τὰ ἐπουράνια, καὶ ἀπελευθερώνεται τελείως ἀπὸ τὰς παγίδας καὶ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τοὺς μυρίους κινδύνους τοῦ κόσμου αὐτοῦ. Ἀδιαφορεῖ πλέον εἰς τὰς σαγήνας τοῦ κόσμου τούτου, ποὺ εἶνε τόσον πολλαί. Ἀποκτᾷ ἀντοχήν. Αἱ ἀπολαύσεις καὶ τὰ πλούτη τῆς ζωῆς αὐτῆς δὲν τὴν κλονίζουν, καὶ οἱ ἐσωτερικοὶ ἀγῶνες καταπραΰνονται τελείως. Καὶ ἡ ψυχὴ ἀπελευθερώνεται.

Ἡ ἐξύψωσις τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου εἶνε ἡ νίκη ἐκείνη ἡ ὁποία εἶνε ἀνωτέρα κάθε ἄλλης νίκης, ἀσφαλῶς. Διότι ὑπεράνω ὅλων τῶν πραγμάτων ἡ χειραφέτησις, ἡ ἀνεξαρτησία τῆς ψυχῆς εἶνε ἡ ὡραιοτέρα προσφορὰ ἀπὸ ὅσας θὰ ἠμποροῦσε νὰ προσφέρῃ κανεὶς πρὸς τὸν Θεόν. Ἡ ἀνεξαρτησία τῆς ψυχῆς ἀπὸ τῆς ἐπηρρείας τῶν φθαρτῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου εἶνε ἡ μεγαλυτέρα αὐτῆς ἐξύψωσις.

Γ΄. ΓΙΝΕΤΑΙ ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ ἄνθρωπος βλέπει τὴν ψυχήν του νὰ γίνεται εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. Ἐλευθέρα ἀπὸ τῆς ὕλης γίνεται πλέον Ναὸς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ἐνδιαίτημα τοῦ Θεοῦ. Ὦ! πόσον τότε ὁ ἄνθρωπος γίνεται εὐτυχὴς καὶ πανευδαίμων! Πόσον ἡ ζωὴ αὐτὴ τοῦ φαίνεται διάφορος! Πόσον ξεύρει νὰ χρησιμοποιῇ τὸ κάθε τι συμφώνως πρὸς τὸν μεγάλον σκοπὸν τῆς ζωῆς, καὶ συμφώνως πρὸς τὸν ὑψηλόν του προορισμόν. Ἀλλ' αἱ ὠφέλειαι τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν δὲν περιορίζονται εἰς τὸ ἄτομον μόνον. Ἔχουν καὶ γενικωτέραν ἀποστολήν, καὶ ἰδού πως:—

ΓΕΝΙΚΩΤΕΡΑ ΩΦΕΛΕΙΑ

Α΄. ΟΙ ΠΛΟΥΣΙΟΙ ΔΕΝ Θ' ΑΔΙΚΟΥΝ ΑΠΟΚΤΩΝΤΕΣ ΤΑ ΑΓΑΘΑ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΘΑ ΒΟΗΘΟΥΝ ΤΟΥΣ ΑΛΛΟΥΣ

Οἱ ἀποτινάσσοντες τὸν ζυγὸν τῆς δουλείας ἀπὸ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν προσφέρουν καὶ μίαν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ σύνολον τῆς Κοινωνίας. Χρησιμοποιοῦν δηλαδὴ τὰ ἀγαθά των ὄχι διὰ τὰς περιέργους ὀρέξεις, ὄχι διὰ πολυποικίλους τροφὰς καὶ πολυέξοδα ποτά, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ καλὸν τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης. Συντρέχουν, βοηθοῦν, ὠφελοῦν, κάμνουν τὸ πᾶν χάριν τῶν ἄλλων, τοὺς ὁποίους θεωροῦν ἀδελφούς των, συμφώνως καὶ πρὸς τὴν ἐντολὴν τοῦ Χριστοῦ.

Τελευταίως ἕνας λαμπρὸς κοινωνικὸς ἐργάτης κληρονομήσας ἓν μέγα ποσὸν ἀπὸ πλούσιον ἀποθανόντα συγγενῆ του, ἐχρησιμοποίησεν αὐτὸ ἀμέσως μόλις περιῆλθεν εἰς τὴν κατοχήν του διαμοιράσας αὐτὸ μεταξὺ διαφόρων φιλανθρωπικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων, μὴ ἀφήσας οὐδ' ὀβολὸν διὰ τὸ ἄτομόν του. Εἶχε δηλαδὴ τὴν δύναμιν νὰ κάμῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ ἡ Ἁγία Γραφὴ παραγγέλλει:—«ἔχοντες διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τούτοις ἀρκεσθησόμεθα» (Α΄ Τιμ. ΣΤ, 8), πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἡμεῖς οἱ ἄλλοι,

διότι δὲν θέλομεν νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου ὅτι:— «οὐδὲν εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα.» (Α΄ Τιμ. ΣΤ΄ 7).

Β΄ ΟΙ ΠΤΩΧΟΙ ΔΕΝ ΘΑ ΜΙΣΟΥΝ ΤΟΥΣ ΠΛΟΥΣΙΟΥΣ

Ἀλλὰ καὶ πτωχὸς νὰ εἶνε ὁ Χριστιανὸς δὲν θὰ μισῇ τοὺς πλουσίους διὰ τὰ ὑλικὰ ἀγαθά των, οὔτε θὰ κλέπτῃ, οὔτε θὰ καταστρέφῃ τὰ πράγματα τοῦ ἄλλου, ὅταν ἅπαξ χειραφετηθῇ ἀπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν τοῦ προσκαίρου αὐτοῦ κόσμου. Θὰ ἐργάζηται τιμιώτατα διὰ τὴν συντήρησίν του, ἀρκούμενος εἰς τὰ ὀλίγα καὶ ἀδιαφορῶν πόσας ἑκατοντάδας ἢ πόσας χιλιάδας ἢ πόσα ἑκατομμύρια ἔχει ὁ ἄλλος. Τότε τὰ ἐγκλήματα, αἱ ληστεῖαι, αἱ ἁρπαγαὶ δὲν θὰ λαμβάνουν χώραν. Τότε δὲν θὰ ὑπάρχουν αἱ σημεριναὶ πληγαὶ τῆς Κοινωνίας, οὔτε θὰ γίνωνται τόσοι καὶ τόσοι πόλεμοι ποὺ γίνονται σήμερον διὰ τὸ τίποτε.

Ἡ ἔλλειψις ἐν τούτοις αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἐγέννησε καὶ γεννᾷ καθ' ἡμέραν τὰς σκληροτέρας καὶ περιέργους ἀναστατώσεις οἰκογενειῶν καὶ κοινωνιῶν. Καὶ τότε μόνον θὰ παύσουν αὐτὰ τὰ δεινὰ ὅταν ὁ ἄνθρωπος, πλούσιος εἶνε ἢ πτωχός, ἀποκτήσῃ τὴν ἀπαιτουμένην ἐσωτερικὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ὅταν μόνον διὰ τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ ἰδεώδη ἀγωνίζεται.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

Ἔχομεν πολλὰ παραδείγματα ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἀπηρνήθησαν τὰ γήϊνα χάριν τῶν ὑψηλῶν καὶ αἰωνίων προτιμήσαντες δι' αὐτὰ καὶ τὸν θάνατον ἀκόμη. Δὲν ἔχομεν μόνον τὸν Σωκράτην τῆς ἀρχαιότητος καὶ τοὺς κήρυκας τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ Λαοῦ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης καθὼς καὶ ὁλόκληρον τὴν γενεὰν τῶν Μακκαβαίων. Ἀλλ' ἔχομεν καὶ σήμερον τοιούτους ἥρωας. Ναί, ἔχομεν καὶ σήμερον ἀκόμη, εἰς τὸν αἰῶνα αὐτὸν τῆς ὕλης, οἱ ὁποῖοι χάριν τῶν ἐπουρανίων, χάριν τῶν ὑψηλῶν ἰδεωδῶν ὑφίστανται τὰ πάντα, ἀλλὰ δὲν ἀποδειλιοῦν. Κοιτάξατε ὁλόγυρα καὶ θὰ εὕρητε τοιούτους μεγάλους καὶ ὑψηλοὺς χαρακτῆρας, οἱ ὁποῖοι ἐχειραφετήθησαν ἀπὸ τὴν ἐπήρειαν τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καὶ ζοῦν ἕνα βίον ἀπέριττον, μίαν ζωὴν ἁπλῆν χωρὶς νὰ σκοτίζωνται διὰ πλούτη καὶ ὑλικά.

ΗΜΕΙΣ ΠΡΟΣΠΑΘΟΥΜΕΝ Ν' ΑΠΑΛΛΑΓΩΜΕΝ;

Ἀλλ' ἡμεῖς τί κάμνομεν ἆρά γε; Προσπαθοῦμεν νὰ ἐλευθερωθῶμεν ἀπὸ τὴν τρομερὰν δουλείαν τῶν γηΐνων ἀγαθῶν; Βαδίζομεν εἰς τὰ ἴχνη τοῦ Χριστοῦ ὁ ὁποῖος ἔδωκε μέγα παράδειγμα τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπὸ τῶν κοσμικῶν ἀγαθῶν; Ὁ καθεὶς ἂς δώσῃ τὴν ἀπάντησιν μόνος του εἰς τὸν ἑαυτόν του. Εἶνε ὅμως καιρὸς πλέον νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι ἐν τῇ ψυχῇ μας εὑρίσκονται ὑψηλὰ αἰσθήματα καὶ ὅτι ἡ καρδία μας εἶνε ἐλευθέρα ἀπὸ τῆς ὕλης.

Ἂς παύσωμεν πλέον ὄχι μόνον ἀπὸ τοῦ νὰ εἴμεθα δοῦλοι τῶν γηΐνων ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ ἂς ἀρχίσωμεν νὰ βοηθῶμεν τοὺς δυστυχεῖς καὶ τεθλιμμένους, νὰ ἀποκτῶμεν τὴν ἀπὸ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν ἀνεξαρτησίαν μας σπάνοντες τὰ δεσμὰ τῆς εἰς τὰ γήϊνα δουλείας μας ὑπὸ τὴν ὁποίαν εἴμεθα ἁλυσοδεμένοι. Οὕτω κάμνοντες θὰ ὠφελήσωμεν ὄχι μόνον ἡμᾶς αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὴν ἀνθρωπότητα καὶ θὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν περαιτέρω ζωήν μας μὲ βλέμμα ἐντελῶς διαφορετικόν, ὄχι πλέον ὡς ἄνθρωποι κοσμικὰ μόνον φρονοῦντες, ἀλλὰ ὡς οὐρανοπολῖται. Αὐτὸ θὰ εἶνε τὸ πλεονέκτημα τῆς ἀπαλλαγῆς μας, τῆς ἀνεξαρτησίας μας ἀπὸ τὰ ὑλικὰ φθαρτὰ ἀγαθά.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΣ ΜΑΣ

Παρακαλοῦνται θερμῶς οἱ ἀγαπητοί μας τακτικοὶ ἢ ἔκτακτοι συνεργάται, οἱ δημοσιεύοντες ἄρθρα των εἰς τὸν «Ὀρθόδοξον Παρατηρητὴν» ὅπως ἔχωσιν ὑπ' ὄψει τὰ ἑξῆς:

1ον). Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ περιοδικὸν τοῦτο εἶνε θρησκευτικὸν καὶ Ἐκκλησιαστικόν, ἐκλέγωσι θέματα σύμφωνα πρὸς τὸν προορισμόν του ἁπλᾶ καὶ σαφῆ, τὰ ὁποῖα νὰ ἔχουν πρὸ παντὸς σκοπὸν τὴν καλυτέρευσιν τῆς θρησκευτικῆς καὶ πνευματικῆς θέσεως τοῦ ἀναγνωστικοῦ μας κοινοῦ τὸ ὁποῖον κατὰ τὰ 99 1)2 ο)ο ἀποτελεῖται ἀπὸ ὁμογενεῖς τῆς Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾶ.

2ον). Νὰ γράφωσιν εὐαναγνώστως, καθαρῶς, ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς τῆς σελίδος καὶ μὲ μελάνην.

3ον). Νὰ ἀποφεύγωσι θέματα προσωπικῆς ἢ ἄλλης φύσεως ἢ θέματα δυνάμενα νὰ ἔχωσιν σκοπὸν διάφορον παρ' ὅ,τι ἔχει τὸ περιοδικόν μας τοῦτο.

4ον). Νὰ κάμνωσι τὰς μελέτας των αὐτοτελεῖς, συντόμους καὶ σαφεῖς, οὕτως ὥστε νὰ εἶνε μεγάλη παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς ἡ ἐξ αὐτῶν ὠφέλεια καὶ νὰ ἀναγινώσκωνται αὗται εὐχαρίστως καὶ ἀκουράστως καὶ

5ον). Ἐὰν δὲν λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν οἱ ὡς ἄνω ὅροι, αἱ μελέται των δὲν θὰ δημοσιεύωνται οὔτε δὲ καὶ θὰ εἰδοποιοῦνται περὶ τούτου, καθόσον ὁ «Ὀρθ. Παρατηρητὴς» δὲν διατηρεῖ, ὡς γνωστόν, ἔμμισθον γραμματέα ἢ δακτυλογράφον.

ΕΚ ΤΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Εἰς τὸ περικάλυμμα τοῦ Περιοδικοῦ, πλησίον τῆς διευθύνσεώς σας, εἶνε σημειωμένη ἡ ἡμερομηνία καθ' ἣν λήγει ἡ συνδρομή σας. Θερμῶς παρακαλεῖσθε ὅπως φροντίσητε νὰ ἀνανεώσητε τὴν συνδρομήν σας, προτοῦ αὕτη λήξῃ, διότι μετὰ τὴν πάροδον τῆς χρονολογίας αὐτῆς ἡ ἀποστολὴ τοῦ περιοδικοῦ διακόπτεται αὐτομάτως καὶ ἀνεξαιρέτως δι' ὅλους.

Χρήστου Πάππα

ΠΑΙΔΙΚΑ ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΑ ΚΗΡΥΓΜΑΤΑ

Ο ΘΕΟΣ ΜΑΣ ΑΓΑΠΑ

Τί καλὸ καὶ τί νόστιμο, τί κάτασπρο καὶ γλυκὸ εἶναι τὸ γάλα ποὺ πίνουν τὰ καλὰ παιδιά! Τί ὡραῖο ἄσπρο χρῶμα ἔχει. Πειὸ ἄσπρο καὶ ἀπὸ τὸ χιόνι. Πόσο γρήγορα μεγαλώνει τὰ μικρὰ παιδάκια καὶ πόσο κόκκινα κάνει τὰ μάγουλα καὶ πόσο γερὰ κάνει τὰ σώματα ἐκείνων ποὺ ἀγαποῦν νὰ τό πίνουν τακτικὰ κάθε ἡμέρα.

Ὁ καλὸς Θεὸς κάμνει νὰ φυτρώσῃ τὸ πράσινο χορτάρι στὴ γῆ, Ὁ καλὸς Θεὸς κάμνει νὰ λάμπῃ ὁ ἥλιος καὶ νὰ ζεσταίνῃ τὴ γῆ ὥστε νὰ πέρνῃ ζωὴ τὸ χορταράκι. Ὁ καλὸς Θεὸς κάμνει νὰ πέφτῃ βροχὴ ἀπὸ τὰ σύννεφα τοῦ οὐρανοῦ γιὰ νὰ δώσῃ τροφὴ στὶς ρίζες του καὶ νὰ δυναμώσῃ τὸ πράσινο χορτάρι.

Ὁ καλὸς Θεὸς κάνει τὸν καθαρὸν ἀέρα καὶ τὸν χαρίζει σὲ ὅλον Του τὸν κόσμο καὶ ἔτσι τὸν βρίσκει καὶ ρουφάει τὸ χορτάρι γιὰ νὰ στέκεται πράσινο καὶ τρυφερό. Ὁ καλὸς Θεὸς ἔδωσε τὶς ἀγελέδες ποὺ σιγὰ καὶ ἀργὰ γυρίζουν στὰ χωράφια καὶ τρῶνε τὸ πράσινο χορτάρι τῆς γῆς καὶ ἀργότερα καθισμένες πέρα στὴ λιακάδα τὸ ξαναμασοῦν καὶ ἔπειτα κοιμοῦνται. Ὁ καλὸς Θεὸς κάμνει νὰ γίνῃ μέσα τους τὸ πράσινο χορτάρι, γλυκό, κάτασπρο, νόστιμο γάλα γιὰ τὴν πειὸ καλὴ τροφὴ ὅλων τῶν παιδιῶν στὴν οἰκουμένη.

Ὁ καλὸς Θεὸς δίνει ὑγεία καὶ ζωὴ στοὺς ἀνθρώπους ποὺ περιποιοῦνται καὶ ἀρμέγουν τὶς ἀγελάδες, στοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὸ ἀγοράζουν καὶ τὸ βάζουν στὶς μποτίλιες καὶ τὸ φέρνουν στὰ χωριά μας καὶ στὶς πόλεις. Ὁ καλὸς Θεὸς δίνει ὑγεία καὶ ὄρεξι στὸν καλόν μας γαλατᾶ ποὺ ὅλη νύχτα, κάποτε μὲ τὴ βροχὴ καὶ κάποτε μὲ τὸ κρύο, φέρνει τὸ γάλα στὰ σπίτια μας γιὰ νὰ τὸ ἔχουμε πρωΐ-πρωΐ, κρύο, δροσερὸ καὶ καθαρὸ γιὰ νὰ τὸ πιοῦνε τὰ παιδιὰ ἢ νὰ τὸ ἔχουν εἰς τὸ πρόγευμά τους.

Ὁ καλὸς Θεός! Πόσο καλὸς εἶναι γιὰ ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ κόσμου ὁ Θεός. Πόσον τὰ ἀγαπᾷ! Κάθε φροντίδα τοῦ καλοῦ μας τοῦ Θεοῦ εἶναι γιὰ τὰ παιδιά, γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Καὶ τί δὲν κάνει γιὰ τὰ καλὰ παιδιά.

* * *

Τί ὡραῖο ποὺ εἶναι τὸ καινούργιο φορεματάκι τῆς Ἑλένης. Πόσον ὄμορφο εἶναι τὸ μάλλινο παλτὸ τῆς Μαρίας. Τί καλὰ ποὺ πάει ἡ καινούρια φορεσιὰ τοῦ Γεώργου καὶ πόσο καλοφιαγμένα εἶναι τοῦ Κώστα τὰ παπούτσια.

Τὰ φορέματα, τὰ ροῦχα, τὰ παπούτσια καί, κάθε ἄλλο χρήσιμο σὲ μᾶς εἶναι δῶρο τοῦ καλοῦ Θεοῦ ποὺ μὲ μεγάλη ἀφθονία τὰ προσφέρει σὲ ὅλον Του τὸν κόσμο.

Ὁ καλὸς Θεὸς ἔκαμε τὰ ἀρνάκια καὶ τὰ πρόβατα ποὺ βόσκουν σὲ κοπάδια πέρα στὰ πλάγια τῶν βουνῶν καὶ κάτω στοὺς κάμπους καὶ τρώγουν τὴν πράσινη τροφή τους μὲ τὴν ὁποία ἡ γῆ ὅλη εἶναι σκεπασμένη. Ὁ καλὸς Θεὸς τοὺς δίνει τὴν τροφή τους. Αὐτὸς τοὺς δίνει τὸ νερό τους ποὺ κατεβαίνει κελαρυστὸ ἀπὸ τὰ πλάγια τοῦ βουνοῦ κάτω στὴν ὄμορφη λιμνοῦλα.

Ὁ καλὸς Θεὸς δίνει ὑγεία καὶ ζωὴ εἰς τὸν καλὸν τσοπάνη ποὺ φροντίζει γιὰ τὰ πρόβατα καὶ τὰ προσέχει. Ὁ καλὸς Θεὸς δίνει ὑγεία καὶ ζωὴ καὶ φώτισι στοὺς ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους ποὺ πέρνουν τῶν προβάτων τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ καθαρίζουν καὶ τὰ δουλεύουν καὶ τὰ κάνουν κλωστὴ γιὰ νὰ ὑφάνουν τὰ μάλλινα πανιὰ καὶ νὰ πλέξουν τὶς ὄμορφες φανέλλες.

Τὸ ὡραῖο παλτουδάκι τῆς Μαρίας ἦτανε κάποτε ἀγριόχορτα ποὺ τὰ ἔκανε νὰ φυτρώσουν εἰς τὴ γῆ ὁ καλὸς Θεός. Πόσον καλὸς εἶναι ὁ Θεός! Γιὰ ὅλα φροντίζει. Πόσον μᾶς ἀγαπᾷ!

* * *

Γιὰ ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ Τὸν εὐχαριστοῦμε τακτικὰ καὶ νὰ Τὸν δοξάζουμε καὶ νὰ Τὸν δοξολογοῦμε. Νὰ Τὸν ὑμνοῦμε τακτικὰ τὸν καλόν μας τὸν Θεόν· νὰ εὐλογοῦμε τὸ ὄνομά Του καὶ νὰ Τὸν παρακαλοῦμε νὰ μᾶς χαρίζῃ πάντοτε τὰ ἀγαθά Του.

Διὰ νὰ ἠμποροῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ αἰσθάνωνται κάθε καλὸ τὸ ὁποῖον γίνεται σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὸν Θεόν, ἢ ἀπὸ ἄλλον ἄνθρωπον, διὰ νὰ μάθουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι νὰ αἰσθάνωνται κάθε εὐεργεσία, διὰ νὰ μὴ γίνωνται ἀχάριστοι ὅταν μεγαλώσουν καὶ βγοῦν στὴ ζωή, πρέπει ἀπὸ τὴν μικρή τους ἡλικία νὰ συνηθίσουν νὰ εὐχαριστοῦν γιὰ κάθε πρᾶγμα ποὺ τοὺς δίνουν, γιὰ κάθε τι ποὺ γίνεται γι' αὐτούς.

Κανένας ἄνθρωπος στὸν κόσμο δὲν ἔχει ὑποχρέωσι φυσικὴ νὰ δίνῃ στὰ παιδιὰ ὅλα ἐκεῖνα τὰ καλὰ ποὺ εἴπαμε παραπάνω. Οὔτε ὁ βοσκὸς ἔχει ὑποχρέωσι νὰ φυλάξῃ τὰ πρόβατα γιὰ μᾶς, οὔτε ὁ γαλατᾶς γιὰ νὰ μᾶς φέρῃ γάλα, οὔτε ὁ ψωμᾶς γιὰ νὰ φροντίσῃ γιὰ τὸ ψωμί μας. Τὸ κάνουν γιατὶ ὁ καλὸς Θεὸς τοὺς δίνει φώτισι νὰ τὸ κάνουν γιὰ μᾶς.

Γιὰ τοῦτο ἂς αἰσθανώμαστε βαθειὰ μέσ' στὴν ψυχή μας τὴν εὐγνωμοσύνη στοὺς καλοὺς ἀνθρώπους ποὺ μᾶς ὑπηρετοῦν καὶ ἂς εὐχαριστοῦμε τὸν καλὸν Θεὸν γιὰ τὰ καλὰ ὅπου μᾶς δίνει ἀκατάπαυστα.

Διὰ τὰ ροῦχα, τὴν τροφή μου καὶ κάθε ἄλλο ἀγαθό,
ἀπὸ βαθειὰ ἀπ' τὴν ψυχή μου, Θεέ μου, Σὲ εὐχαριστῶ.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Εἶναι τονισμένον εἰς τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν μὲ Εὐρωπαϊκὴν παρασημαντικήν. Ἐνηρμονισμένον διὰ τετραφωνίαν καὶ Μουσικὸν Ὄργανον, Ἁρμόνιον ἢ Πιάνο. Περιέχει ὅλην τὴν Λειτουργίαν, τὰ ψαλλόμενα ὑπὸ τῆς χορῳδίας καὶ εὐχὰς καὶ αἰτήσεις τοῦ Ἱερέως. Περιλαμβάνει μίαν Λειτουργίαν διὰ τὰς Κυριακὰς καὶ μεγάλας Ἑορτὰς καὶ ἄλλην συντομωτέραν διὰ τὰ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὰς Καθημερινάς. Εἶναι λίαν εὔχρηστον καὶ ἡ τιμή του ἐκανονίσθη εἰς μόνον 75 σέντς πρὸς κάλυψιν τῶν ἐξόδων ἐκδόσεως καὶ βιβλιοδετήσεως.

ΠΡΟΜΗΘΕΥΘΗΤΕ

τὸ νέον τοῦτο Μουσικὸν Βιβλίον διὰ τὰς Ἐκκλησίας, τὰ Ἑλληνικὰ καὶ Κατηχητικὰ Σχολεῖα καὶ τὰ σπίτια.

Ἀπευθυνθῆτε:

Supreme Educational Board, Greek Archdiocese
25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

Πρωθιερ. Μελ. Κεδρ.

ΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΑΙΣΘΗΜΑ

Εἰς τὸν παρατηρητήν, ὅστις δὲν ὀκνεῖ νὰ ρίψῃ ἐταστικὸν καὶ ἐρευνητικὸν βλέμμα εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῆς συγχρόνου ἡμετέρας κοινωνίας, προβάλλει ἀμέσως ὡς πρώτη ἐντύπωσις, ὅτι τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα παρ' ἡμῖν μειοῦται καὶ ἐξασθενεῖ ἐπικινδύνως. Καὶ ἡ κοινωνία μας, ἀκολουθοῦσα κατὰ μέγα μέρος τυφλῶς καὶ ἀσυνειδήτως τὰς ἔξωθεν ἐπιπολαίας εἰσηγήσεις, ἐμβολιάζεται δυστυχῶς διὰ τῆς νωθρότητος, τῆς χλιαρότητος καὶ τῆς ἀρνήσεως εἰς τέλος πρὸς πᾶν, ὅ,τι ἐλίκνιζεν ἡμᾶς αὐτούς, εἰς προηγουμένας ἐποχὰς καὶ πρὸς πᾶν, ὅ,τι ἄλλοτε ἀπετέλει τὴν ἀληθῆ εὐτυχίαν μας. Εἰς προγενεστέρας ἐποχὰς ὑπῆρχε περισσότερος ζῆλος, ἔτι δὲ περισσοτέρα σύσφιγξις σχέσεων τῶν ἀτόμων πρὸς τὴν Θρησκείαν, ἐνῷ σήμερον πολλοὶ εἶναι ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἐνασμενίζονται νὰ κηρύττωσιν ἑαυτοὺς σκεπτικιστάς, ἀγνοοῦντας ὅτι ἡ Θρησκεία εἶνε ψυχικὴ ἀνάγκη καὶ δὲν δύναται νὰ ὑποβληθῇ ὑπὸ τὴν μικροσκοπικὴν ἔρευναν ἐγκεφάλων κατεπεπονημένων καὶ ἀνισχύρων.

Δὲν ζητοῦμεν δι' αὐτῶν νὰ ἐπανέλθωσιν οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι, κατὰ τοὺς ὁποίους ὁ φανατισμὸς συνεχέετο πρὸς τὴν Θρησκείαν καὶ κατὰ τοὺς ὁποίους ἐθεωρεῖτό τις περισσότερον πιστός, ὅσον περισσότερον ἦτο προσκεκολλημένος εἰς τοὺς τύπους. Σήμερον ζητοῦμεν ἕτερόν τι, τὸ ὁποῖον συνάδει περισσότερον πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν, τὴν ὁποίαν καυχώμεθα ὅτι ἔχομεν καὶ τὸ ὁποῖον ἄλλως τε, ἓν θαυμάσιον ψυχικὸν κόσμημα, ἕνα πνευματικὸν θησαυρὸν ἀνυπολογίστου ἀξίας, ἐπὶ πλέον δὲ συντελεῖ καθ' ὑπερβολὴν εἰς τὴν ἡμετέραν εὐτυχίαν, εἰς τὴν ψυχικὴν ἐκείνην γαλήνην, τὴν ὁποίαν στερεῖται πᾶσα ψυχὴ ἀνερμάτιστος ὑγειῶν ἀρχῶν καὶ δὴ μὴ περικλείουσα ἀδόλους θρησκευτικὰς πεποιθήσεις.

Ἀπατῶνται οἰκτρῶς, οἱ φρονοῦντες, ὅτι δύνανται ν' ἀντικαταστήσωσι τὴν Θρησκείαν. Τοῦτο εἶναι μία ἀπάτη ἐξ ἐκείνων, αἵτινες προκαλοῦσι τὴν καταστροφήν, καταστροφὴν μάλιστα, τὴν πλέον ἀνεπανόρθωτον. Ὁ ἄνθρωπος, παρ' ὅλην τὴν διατυμπανιζομένην παντοδυναμίαν, παρ' ὅλας τὰς ὑπερλάμπρους νίκας του, οὐδὲν ἄλλο εἶνε, καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι, παρά, μία μεγάλη ἀδυναμία. Ἀντικρύζει θαρραλέως ὅλους τοὺς φυσικοὺς κινδύνους, πλὴν πτύσσει καὶ ὀρρωδεῖ, φοβεῖται καὶ τρέμει, μόλις εὑρεθῇ πρὸ μιᾶς ψυχικῆς τρικυμίας ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας συχνὰ συναντῶμεν εἰς τὰ ταξείδια τῆς ἐπιγείου ὑπάρξεώς μας. Ὁ ἄνθρωπος δυνατὸν νὰ ἀνέρχηται εἰς ὕψη δυσθεώρητα, νὰ καταδύηται εἰς τὰς ἀβύσσους, ἢ νὰ διασχίζῃ ἐν ἀκαρεὶ ἀποστάσεις καὶ διαστήματα. Ἐν τούτοις, παρ' ὅλα ταῦτα, θὰ λάβῃ τὴν ἀνάγκην ἑνὸς προσκεφαλαίου, διὰ νὰ ἀναπαύσῃ τὴν καταπονημένην κεφαλήν του, τὴν ὑπερπαλλομένην καρδίαν του. Τὸ προσκεφάλαιον τοῦτο εἶνε ἡ Θρησκεία. Πρὸς τί νὰ θέλωμεν, πρὸς τί νὰ φροντίζωμεν, ὅπως ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ αὐτό, ἀφοῦ οὐδὲν θὰ εἶναι ἱκανὸν νὰ τὸ ἀντικαταστήσῃ;

Ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν φροντίδα καὶ ἐπιμέλειαν, μὲ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν ζῆλον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν πρὸς τὴν Θρησκείαν μας καθηκόντων συμβαίνει καὶ ἰσχύει ὅ,τι συμβαίνει καὶ ἰσχύει ὡς νόμος καὶ κανών, μὲ τὰς ἐπιλοίπους πράξεις καὶ διαθέσεις μας· διατηρεῖται δηλαδὴ πάντοτε ἡ ἀναλογία· ἡ ἀναλογία τ. ἔ. ἐκείνη, ἥτις συνδέει τὴν σπορὰν πρὸς τὸν θερισμόν, τὴν παροχὴν πρὸς τὴν ἀπόδοσιν. Καὶ ὁ μᾶλλον αἰσιόδοξος γεωργὸς δὲν δύναται νὰ ἐλπίζῃ δυσανάλογον προϊὸν πρὸς τὸν σπόρον, τὸν ὁποῖον κατέθεσεν εἰς τὴν Γῆν, οὔτε διάφορον κατὰ τὴν φύσιν καὶ οὐσίαν ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐσκόρπισεν ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ του. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει ἀκριβῶς καὶ διὰ τὸν μέγαν κοινωνικὸν ἀγρόν, εἰς τὸν ὁποῖον καταθέτομεν, καθὼς τὸν σπόρον ὁ γεωργός, τὰς προαιρέσεις μας, τὰς πράξεις μας, τὰς παροχάς μας, ὅπως λέγει καὶ ὁ Ἀπόστολος Παῦλος (Κορνθ. Β' κεφ. Θ' 6-11). «Ὁ σπείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θερίσει». Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως δὲ ταύτης, θέλομεν νὰ τονίσωμεν τὰ ἑξῆς:

Παρὰ τὴν πρόληψιν, ἥτις κυκλοφορεῖ εἰς τὴν ἐκτίμησιν ἐνίων, τὴν πρόληψιν, καθ' ἣν ἑκάστην εὐεργεσίαν, ἑκάστην καλὴν πρᾶξιν, ἑκάστην ἀκόμη ἀρετὴν παρακολουθεῖ ἡ θλῖψις τῆς ἀπογοητεύσεως καὶ τῆς ἀχαριστίας ἡ ἀξία τῆς ἀληθείας δὲν μειοῦται καὶ δὲν ὑποβιβάζεται. Ἡ ἀρετὴ πάντοτε θὰ ὑπερισχύσῃ, θὰ νικήσῃ, θὰ ἐπικρατήσῃ, θὰ ἐπιβληθῇ, θὰ κατακτήσῃ, θὰ ἐκτιμηθῇ, ἡ δὲ κακία ὡσαύτως πάντοτε θὰ λάβῃ τὸ πρέπον καὶ ἐπάξιον αὐτῆς μερίδιον. Ἴσως παρατηρηθῇ ὅτι εὑρίσκονται παραδείγματα τόσον τῆς ἀρετῆς διωκομένης, ὅσον καὶ τῆς κακίας ἐπικρατούσης ἐν τῇ συγχρόνῳ τῶν πραγμάτων ἐξελίξει. Ἀλλ' εἰς τοῦτο δύναταί τις ν' ἀντιτάξῃ, ὅτι δὲν πρέπει νὰ σταματᾷ ἡ παρατήρησις μέχρις ἑνὸς σημείου καὶ οἱονεὶ πρὸ τοῦ τέλους τῆς ὅλης ἐξελίξεως, ἀλλὰ μετ' ἀπαθείας καὶ ψυχραιμίας ν' ἀναμένωμεν τὴν ὅλην ἔκβασιν ὡς εἰς θεατρικὴν παράστασιν ἀναμένομεν τὴν λύσιν τοῦ ὅλου δράματος. Πολλάκις ἡ λύσις ἀπέχει πολύ, ἐν τούτοις δὲν ἀρνεῖται κανεὶς ὅτι θὰ φθάσῃ ἐγκαίρως καὶ καταλλήλως, διὰ νὰ ἀποδώσῃ ἀνάλογον τὸν καρπὸν ἑκάστῳ κατὰ τὰς πράξεις καὶ διαθέσεις αὐτοῦ.

Ἂς ἀποκτήσωμεν πάντοτε καὶ χρησιμοποιήσωμεν τοῦ χωρικοῦ γεωργοῦ τὴν λογικήν. Ποῖος δύναται νὰ πείσῃ τοῦτον, ὅτι, ἐὰν ρίψῃ ἕνα μόνον κόκκον εἰς τὴν γῆν, θὰ γεμίσῃ ἐκ τοῦ προϊόντος ἐκείνου τὰς ἀποθήκας του, ἢ ὅτι πάλιν, ἂν φυτεύσῃ σινάπι, θὰ θερίσῃ σταφυλάς; Ἡ πεποίθησις αὕτη τῆς ἀναλογίας, πρέπει νὰ ριζωθῇ εἰς τὴν ἀντίληψίν μας, ὡς καὶ ἡ βεβαιότης, ὅτι ὅλαι γενικῶς αἱ πράξεις μας, ὅλαι αἱ προαιρέσεις μας, θὰ εὕρωσι τὸν ἀνάλογον καὶ ἀναπόφευκτον ἐπίλογόν των. Ναί, ἀγαπητοὶ ἀναγνῶσται, ὅλοι θὰ λάβωμεν δείγματα τῆς θείας δικαιοσύνης ἀψευδῆ καὶ ἀναπόφευκτα. Διὰ τοῦτο, ἕκαστος ἐξ ἡμῶν ἂς φροντίσῃ νὰ πράξῃ τὸ ἐπιβεβλημένον καθῆκόν του, ζωογονῶν τὸ θρησκευτικὸν αὐτοῦ αἴσθημα, βοηθῶν δὲ καὶ συντελῶν ὅσον δύναται πρὸς τοῦτο καὶ τὸν πλησίον του.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ

Ἀντιπρόσωποι, ὅπως ἀνανεώνωσι συνδρομητὰς τοῦ «Ὀρθοδόξου Παρατηρητοῦ» καὶ ἐγγράφωσι νέους τοιούτους, ἐπ' ἀμοιβῇ. Μόνον οἱ φέροντες ἐγγύησιν παρὰ τοῦ Ἱερατ. Προϊσταμένου τῆς ἐνορίας των δύνανται νὰ ἀποταθοῦν.

ΑΠΟ ΤΑΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΜΟΥ

ΑΠΟ ΙΩΑΝΝΙΝΑ ΠΡΟΣ ΔΩΔΩΝΗΝ

Γ. Π.

Περὶ τὰ εἴκοσι χιλιόμετρα Νοτιοδυτικῶς τῆς ὡραίας πόλεως τῶν Ἰωαννίνων, ὄχι μακρὰν τοῦ Μπιζανίου καὶ πλησίον τοῦ σημερινοῦ χωρίου «Ἀλεποχῶρι», εὑρίσκεται τὸ ἀρχαιότερον Μαντεῖον, τὸ περίφημον Μαντεῖον τῆς Δωδώνης. Ἄλλοτε ἡ θέσις αὐτὴ συνεκέντρωνε βαθυτάτην τὴν εὐλάβειαν ὁλοκλήρου τῆς Ὁμογενείας. Ἦτο ἡ θέσις ὅπου κατὰ πρῶτον ὁ ἄνθρωπος τῆς Νοτίου Εὐρώπης συνέλαβε τὴν ἰδέαν περὶ θεότητος καὶ θρησκείας ἔστω καὶ ὑπὸ τύπον εἰδωλολατρικόν.

Τοῦ Μαντείου τούτου τῆς Δωδώνης μόνον ἀρκετὰ ἐρείπια σώζονται σήμερον· δὲν εἶναι δὲ πολλοὶ οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν τοποθεσίαν λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ πέραν τῆς κεντρικῆς ἀρτηρίας δρόμος δὲν εἶνε μετ' εὐκολίας βατὸς δι' αὐτοκινήτου καθόσον παρεμβάλλονται κατὰ τὴν διαδρομὴν πολλοὶ ἀγρότοποι καὶ ἕνας ξηροπόταμος. Πρέπει δὲ νὰ εἶνε κανεὶς ἀρκετὰ ἀποφασιστικὸς διὰ νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν προσκυνηματικὴν αὐτὴν περιοδείαν. Ὁ γράφων εἶχε τὴν ἐπιμονὴν νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην θέσιν τοῦ Μαντείου τὴν 14ην Ἰουλίου π. ἔ. συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς μητρός του καὶ ἔχων ὑπὸ μάλης τὸν «Ταξειδιώτην» ἐκδόσεως Ἐλευθερουδάκη.

Ὅταν καθ' ὁδὸν ἐξεφράσαμεν πρὸς ἕνα παρερχόμενον χωρικὸν τὴν δυσκολίαν τὴν ὁποίαν εἴχομεν λόγῳ τῶν ἀνωφερειῶν καὶ κατωφερειῶν τοῦ ἐδάφους, αὐτὸς μὲ τὴν ἀξέχαστον ἐκείνην τοπικὴν προφοράν του, γελῶν μᾶς εἶπεν ὅτι: «πρὸ ἡμερῶν μερικοὶ Ἐγγλέζοι διὰ νὰ ὑπάγουν εἰς τὸ Μαντεῖον τῆς Δωδώνης εἶχαν σχεδὸν καταστρέψει δύο αὐτοκίνητα καὶ πάλιν δὲν κατώρθωσαν νὰ φθάσουν εἰς τὸν προορισμόν των.» Ὡραία ἐνθάρρυνσις! Παρ' ὅλα ταῦτα ὅμως ἡμεῖς εἴμεθα ἀρκετὰ εὐτυχεῖς εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ διότι τὸ ταξείδιόν μας ἐπραγματοποιήθη χωρὶς ἀπευκταῖα οὔτε εἰς ἡμᾶς οὔτε εἰς τὸ ἀγοραῖον αὐτοκίνητον.

Εἰς τὸν δρόμον ἔβλεπα πτωχὰς γυναικούλας τοῦ λαοῦ νὰ εἶνε ἀνεβασμέναι εἰς γαϊδουράκια ἢ εἰς ἄλογα ἢ καὶ πεζοπορούσαι καὶ μὲ τὴν μεγαλυτέραν ἐπιδεξιότητα νὰ κάμνουν ταυτοχρόνως τρία πράγματα:—νὰ ὁδηγοῦν τὰ κοπάδια τῶν προβάτων ἢ τὰς ἀγελάδας, νὰ συζητοῦν ἀναμεταξύ των καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν συνάμα ὥραν νὰ «στρίβουν καὶ τὸ ἀδράκτι» διὰ νὰ κλώθουν καὶ νὰ πλέκουν προετοιμάζουσαι τὰ ροῦχα τῆς οἰκογενείας των διὰ τὸν χειμῶνα! Φιλοπονία καὶ ἐργατικότης ἀξέχαστος, ἡ ὁποία μοῦ ἔκαμε νὰ σημειώσω ἐπὶ προχείρως εὑρεθέντος τότε χάρτου τὴν ἑξῆς σκέψιν μου:—«Ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου κρύπτεται εἰς μίαν μόνον λέξιν—τὴν ἐργασίαν.

Τὸ Μαντεῖον τῆς Δωδώνης ἦτο, ὅπως προεῖπον, τὸ ἀρχαιότερον τῆς Ἑλλάδος καὶ σύγχρονον πρὸς τὸ τοῦ Ἄμμωνος Διὸς ἐν Αἰγύπτῳ, μὲ τὸ ὁποῖον φαίνεται ὅτι εἶχε πολλὰς ὁμοιότητας κατὰ τὸ εἶδος καὶ τὸν τρόπον τοῦ χρησμοδοτεῖν· ἦσαν δὲ καὶ τὰ δύο ἀφιερωμένα εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Διός, τοῦ ἐπονομασθέντος ἐν Ἠπείρῳ «Δωδωναίου» Διός.

Ἐπιστεύετο ὅτι μία δρῦς ἡ ὁποία ὑψοῦται ἀκόμη ἐκεῖ, προερχομένη ἴσως ἀπὸ τὴν ἰδίαν ἀρχαίαν ἐκείνην δρῦν, ἔκαμνε κάποιον θόρυβον ἀπὸ τὰ φύλλα της· πλησίον αὐτῆς ἀνέβλυζε νερό. Ἀπὸ τὸν θόρυβον τῶν φύλλων τῆς δρυὸς καὶ τοῦ ἤχου τοῦ παραγομένου ἐκ τοῦ ἀναβλύζοντος νεροῦ, ἐξεδηλώνετο ἡ θέλησις τοῦ Διὸς καὶ ἐδίδοντο οἱ χρησμοὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ Ἀθηναῖοι οἱ ὁποῖοι ἀντεπροσώπευον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὴν ἀριστοκρατίαν τοῦ πνεύματος, εἰς τὸ Μαντεῖον τῆς Δωδώνης ἀπευθύνοντο ἐὰν συνέβαινε νὰ θεωρήσουν ἀμφιβόλους τοὺς χρησμοὺς τῆς Πυθίας τῶν Δελφῶν. Ἀλλὰ τὸ Μαντεῖον τοῦτο ἀπήλαυε μεγίστης ἐκτιμήσεως καὶ λατρείας ὄχι μόνον παρὰ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ παρ' ἄλλων ἀκόμη λαῶν. Κατὰ τὰς ἀρχὰς δὲ τοῦ τετάρτου ἰδίως πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος τὸ Μαντεῖον τοῦτο ἔλαβε μεγάλην αἴγλην.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ Χριστιανισμοῦ ἤρχισε τὸ Μαντεῖον τοῦτο, ὅπως καὶ τὰ ἄλλα Μαντεῖα, νὰ παρακμάζῃ, κατὰ τὸν Γ' δὲ αἰῶνα εἶχε παύσει πλέον τοὺς χρησμούς του, ἐνῷ ἓξ ἄλλου κατὰ τὸ 500 μ. Χ., ἡ Δωδώνη ἀναφέρεται πλέον ὡς ἕδρα Ἐπισκόπου, ἐκχριστιανισθείσης τελείως τῆς γύρω περιφερείας.

Τὸ Μαντεῖον τῆς Δωδώνης ἰδιάζει κατὰ τοῦτο ὅτι προσέτρεχον πρὸς αὐτὸ πόλεις, λαοὶ καὶ ἰδιῶται ζητοῦντες τὰς συμβουλὰς τοῦ Διὸς περὶ τῆς πορείας τὴν ὁποίαν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀκολουθήσουν εἰς διαφόρους δυσκόλους περιστάσεις τοῦ βίου των. Ἀπὸ εὐρεθεῖσαν πλάκα συμπεραίνεται ἐπὶ παραδείγματι ὅτι ὑπάρχει ἐρώτησις πρὸς τὸ Μαντεῖον τοῦτο «ποῖον τῶν θεῶν πρέπει ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους θεοὺς νὰ λατρεύῃ κανείς.»

Μία λαμπρὰ συλλογὴ εὑρημάτων τοῦ Μαντείου τούτου ἐδωρήθη εἰς τὸ Ἀρχαιολογικὸν Μουσεῖον Ἀθηνῶν, εἰς τὸ ὁποῖον καταλαμβάνει δύο εὐρυτάτας αἰθούσας προσελκύουσα τὸν δίκαιον θαυμασμὸν τῶν ἐπισκεπτῶν διὰ τὰ ἐκτιθέμενα ἐκεῖ πολύτιμα ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα.

Σήμερον τὰ ἐρείπια τοῦ Μαντείου τῆς Δωδώνης, ὅπως ἀντελήφθην καὶ ὅπως ἐκράτησα εἰς τὰς σχετικὰς φωτογραφίας μου, συνοψίζονται εἰς τὰ ἑξῆς:—

1ον) Ἐρείπια τοῦ Ναοῦ τοῦ Δωδωναίου Διός, μακρὸν ἐκτεταμένον κτίριον, μήκους πολλῶν ποδῶν, περιβαλλόμενον ὑπὸ διπλῶν τείχων κατὰ τὸ ὅλον τοῦ κτιρίου ἤ, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ἐν μέρει μόνον.

2ον) Τὸ θέατρον, ἓν ἀπὸ τὰ καλύτερα καὶ ἄριστα διατηρούμενα θέατρα τοῦ εἴδους τούτου. Κεῖται ἐπὶ ὡραίας, ἀλησμονήτου διὰ τὸν γράφοντα, κατωφερείας λοφίσκου μὲ πεντήκοντα περίπου σειρὰς καθισμάτων λιθίνων.

3ον) Τὴν Ἀκρόπολιν, σχήματος τετραγώνου καὶ μὲ μίαν μόνην εἴσοδον.

Αἱ τοποθεσίαι αὗται τῆς Δωδώνης, αἱ ὁποῖαι ἐχρησιμευσαν ἄλλοτε διὰ νὰ κρατήσουν τὸν ἄνθρωπον προσηλωμένον πρὸς τὴν ἰδέαν περὶ Θεοῦ καὶ Θρησκείας ἔστω καὶ ὑπὸ μορφὴν πολυθεΐας, εὑρίσκονται σήμερον παρημελημέναι καὶ μόνοι οἱ ἀγνοὶ καὶ φιλήσυχοι καὶ ὀλίγοι ἐκεῖνοι χωρικοὶ τῆς περιφερείας εἶνε οἱ φύλακές των. Ξεύρουν πῶς ἔχουν ὑποχρεώσεις πρὸς αὐτὰς διότι αὐταὶ καὶ σήμερον ἀκόμη διδάσκουν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν λαῶν καὶ ὅλων τῶν ἐποχῶν εἶνε ἀδύνατον νὰ εἶνε εὐτυχισμένος ἐὰν δὲν προστρέχῃ πρὸς τὰ Θεῖα καὶ Ἱερά...

Τελειώσαντες αὐθημερὸν τὴν σχετικήν μας μελέτην, ἐπεστρέφομεν ἀπὸ τοὺς δυσβάτους καὶ ἀποκρήμνους ἐκείνους Ἀρχαιολογικοὺς Τόπους τοῦ Μαντείου τῆς Δωδώνης, ὅτε κατὰ περίεργον σύμπτωσιν συνηντήσαμεν καθ' ὁδὸν μικρὸν ἀρνάκι, ἀτροφικὸν καὶ ἰσχνὸν καὶ χωλαῖνον κατὰ τὸ ἕν πόδι. Περιεπλανᾶτο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ μόνον του διὰ μέσου τῶν ἀκανθῶν εἰς χωράφια καὶ ξηροτόπους, χάσαν προφανῶς τὸ

Ἀντ. Φαρ.

Ο ΙΗΣΟΥΣ ΩΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΗΣ

Μετὰ τὸν πειρασμὸν καὶ τὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ νίκην ὁ Ἰησοῦς παρουσιάζεται ἐλευθερωτὴς τῶν ἀνθρώπων κατὰ σῶμα καὶ ψυχήν. Ἡ κατὰ σῶμα ἐλευθερία συνίσταται εἰς τὴν κατὰ βούλησιν κίνησιν καὶ ἐνέργειαν τῶν μελῶν τοῦ σώματος. Ἡ κατὰ ψυχὴν ἐλευθερία συνίσταται εἰς τὴν κατὰ λόγον κίνησιν καὶ ἐνέργειαν τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς, εἰς τὴν ἀκώλυτον κίνησιν αὐτῆς πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἀγαθὸν κατὰ διάνοιαν καὶ καρδίαν ὡς θέλει ὁ Θεός.

Κατ' ἀμφότερα ταῦτα ἐλευθερῶν ὁ Ἰησοῦς ἀποδεικνύεται ὁ ΑΛΗΘΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΗΣ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἐλευθερωτὴς Ἰησοῦς, διώκων τὰ δαιμόνια καὶ ἀπολύων τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τῆς ἀσθενείας, ἠλευθέρου τοὺς τυραννουμένους κατὰ σῶμα.

Ἀλλ' ἡ ἀληθὴς ἐλευθερία εἰς τὸν ἄνθρωπον εἶνε ἡ κατὰ ψυχήν, ἡ ὁποία εἶνε ὁ κυρίως ἄνθρωπος. Τὰς ψυχὰς δὲ τῶν ἀνθρώπων ὁ διάβολος ἐτυράννει καὶ ἐδέσμευε διὰ τῆς ἁμαρτίας. Δι' αὐτῆς ἐδέσμευεν αὐτὰς πρὸς τὴν πλάνην καὶ πρὸς τὰ πονηρὰ κατὰ διάνοιαν καὶ καρδίαν, διὰ νὰ μὴ δύνανται νὰ ὑψωθῶσι πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὴν ἀλήθειαν, πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ φθάσωσιν εἰς τὸν ὑψηλὸν προορισμόν των.

Ἀπὸ τῆς τυραννίας δὲ ταύτης ἠλευθέρωσεν αὐτοὺς ὁ ἀληθὴς ἐλευθερωτὴς Ἰησοῦς καταργῶν τὴν ἁμαρτίαν. Τοῦτο δὲ ἔλεγέ ποτε εἰς τοὺς Ἰουδαίους τυφλώττοντας πρὸς τὴν ὀλεθρίαν ταύτην δουλείαν τῆς ἁμαρτίας ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἐδούλευον: «Ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς». «Ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας». Ἐὰν οὖν ὁ Υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε» (Ἰωάν. Η' 31)

Πρὸ Χριστοῦ κανεὶς δὲν ἠδύνατο νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἡ ὁποία ἐβασίλευεν ἐν τῷ θνητῷ σώματι. Λαμπρῶς διατυποῖ τοῦ παλαιοῦ ἀνθρώπου τὴν κατάστασιν ὁ Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους (Ζ', 23) καὶ τὴν διὰ Χριστοῦ ἀπαλλαγὴν καὶ διόρθωσιν λέγων:—«Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος! Τίς με ρύσεται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου;»

Κατανοοῦντες λοιπὸν τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ὡς ἐλευθερωτήν, χορηγοῦντα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀληθινὴν ἐλευθερίαν, ἂς ἐπωφεληθῶμεν τῆς λαμπρᾶς ἕκαστος εὐκαιρίας πρὸς ἀπαλλαγὴν ἀπὸ σκληρᾶς καὶ ὀλεθριωτάτης δουλείας.

Ἡ ἐλευθερία εἶνε τιμαλφέστατον ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου· εἶνε ἡ ἀρχὴ τῆς εὐδαιμονίας καὶ μακαριότητος αὐτοῦ. Ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας πόσοι λόγοι, πόσα ἔργα, πόσαι θυσίαι ἀτόμων καὶ ἐθνῶν! Δυστυχῶς ὅμως σκιαμαχοῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ πολλοὶ ἐν τῇ διώξει τῆς ἱερᾶς καὶ θείας ἐλευθερίας.

κοπάδι του καὶ τὸν βοσκόν. Ἦτο τὸ «ἀπολωλὸς πρόβατον». Νὰ ἐσυμβόλιζεν ἆρά γε τὴν κακοδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου ποὺ προσπαθεῖ νὰ εὕρῃ τὴν ἡσυχίαν του καὶ τὴν δῆθεν ἐλευθερίαν (!) του μακρὰν τοῦ Μεγάλου Ποιμένος!. ...

Ὅταν τὸ βράδυ, κατόπιν τοῦ πραγματικῶς ἐπιπόνου καὶ κουραστικοῦ ἐκείνου ταξειδίου, εὑρέθημεν καὶ πάλιν εἰς τὸ ἐν Ἰωαννίνοις ξενοδοχεῖόν μας, εὑρισκόμεθα ἀκόμη ὑπὸ τὸ κράτος ἐξαιρετικῶς δυνατῶν συγκινήσεων τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας ἐκείνης περιοδείας τῆς τόσον δι' ἐμὲ καὶ τὴν εὐσεβῆ μου μητέρα ἀλησμονήτου.

Ἀγωνίζονται νὰ ἀπαλλαγῶσι τῆς θελήσεως ἑνὸς τυράννου καὶ διαμένουν εὐχαρίστως δεδουλωμένοι εἰς τὴν πονηροτάτην θέλησιν τοῦ τυραννικωτάτου διαβόλου.

«Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας». Ὅταν τις συναρπαζόμενος ὑπὸ τῶν παθῶν λέγῃ καὶ κάμνει ὅ,τι δὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ καὶ οὐσιωδῶς βλάπτει, τότε, ὁ τοιοῦτος δὲν εἶνε πλέον ἐλεύθερος νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ κάμῃ τὸ ἀγαθόν.

Ἡ ἀληθὴς ἐλευθερία διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶνε δῶρον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ· «οὗ τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐκεῖ ἐλευθερία» (Β' Κορ. Γ' 17). Καθὼς τὸ σῶμα ἐν τῷ ἀέρι εὑρίσκει ἐλευθερίαν, οὕτω καὶ ἡ ψυχή, ὁ ἔσω ἄνθρωπος, εὑρίσκει τὴν ἐλευθερίαν ἐν τῷ πνεύματι τοῦ Κυρίου. Σκλαβιὰν δέ, δουλείαν καὶ τυραννίαν ὀλεθρίαν εὑρίσκει ἐν τῷ πονηρῷ πνεύματι τοῦ διαβόλου.

Καὶ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τούτου ἐξάγει ἡμᾶς ἡ πίστις εἰς Χριστὸν Ἐλευθερωτήν, ὁ Ὁποῖος ἐγένετο θῦμα εἰς ἀπολύτρωσιν ἡμῶν· καὶ εἰς τὸ Ἅγιον αὐτοῦ πνεῦμα εἰσάγει ἡμᾶς ἡ ὑπακοὴ εἰς Αὐτόν.

Ἂς εἰσέλθωμεν λοιπὸν—εἰς ἡμᾶς ἀπόκειται τοῦτο—ἂς εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Πνεῦμα τοῦ Κυρίου, καὶ ἂς ἀναπνεύσωμεν αὐτὸ διὰ τῆς πίστεως καὶ προσευχῆς, διὰ τῆς μελέτης τοῦ Θείου Λόγου.

Οὕτως, ἐλεύθεροι ὁδοιποροῦντες ἐν τῷ βίῳ τούτῳ ὑπὸ Χριστὸν Ἰησοῦν ἐλευθερωτήν, θέλομεν καταντήσει εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας πολῖται τέλειοι τῆς βασιλείας Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη εἰς τοὺς αἰῶνας.

ΜΙΚΡΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

—Ἐπέστρεψεν ἐκ τῆς ἀνὰ τὸ Μεξικὸν περιοδείας του ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. κ. Ἀθηναγόρας.

—Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι κατὰ τὸ δεύτερον δεκαπενθήμερον τοῦ ἐρχομένου μηνὸς Σεπτεμβρίου θὰ λάβῃ χώραν ἐν Διτρόϊτ, Μίτσ. ἡ Γενικὴ Συνέλευσις Ἱερέων καὶ Κοινοτήτων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, μεγάλαι γίνονται προετοιμασίαι πρὸς πλήρη ἐπιτυχίαν.

—Ἀνεχώρησε δι' Ἑλλάδα ἐπιστρέφων διὰ τὴν ἐπαρχίαν του ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου κ. κ. Κύριλλος παραμείνας ἐπὶ δεκαπενθήμερον ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως.

—Διωρίσθη Ἱερατ. Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ Δητρόϊτ, Μιτσ., ὁ Πανοσιολογ. Ἀρχιμ. Γερμανὸς Παπαπαναγιώτου.

—Ἀνεχώρησε δι' Ἑλλάδα ἐπὶ διμήνῳ ἀπουσίᾳ ὁ Αἰδ. Κ. Μπίτζας, Ἱερατ. Προϊστάμενος Τζόνστον, Πα.

—Τὸν Ἀρχιμ. Δωρόθεον Μπουραζάνην ἀσθενοῦντα ἐπεσκέφθησαν αὐτοπροσώπως ἐν τῷ Νοσοκομείῳ καὶ κατ' οἶκον ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. κ. Ἀθηναγόρας καὶ πολλοὶ Κληρικοί.

—Ἦλθον εἰς Νέαν Ὑόρκην ἐπ' ἀδείᾳ καὶ ἐπεσκέφθησαν καὶ τὰ Γραφεῖα τῆς Σεβ. Ἀρχιεπισκοπῆς οἱ Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς Νικ. Πινάτσης, Κωνστ. Σταθερός, Βαρθολ. Καραχάλιος, Χρυσόστομος Παπαλάμπρου, Ἰωάννης Τσαπατσάρης, Πολ. Φινφίνης καὶ Κ. Πολυχρόνης.

—Προσκληθεὶς ὡμίλησεν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ τῆς Μεταμορφώσεως ἐν Κορόνᾳ, Νέας Ὑόρκης ὁ Καθηγητὴς τῆς Προπαρ. Θεολογικῆς μας Σχολῆς Ἱερολογιώτατος κ. Ἰάκωβος Καυκούζης.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΑΜΩΝ

		'Ονοματεπώνυμον Νυμφευθέντων		Κοινότης	Τελέσας τὸν Γάμον 'Ιερεὺς
'Ιουν	25	'Αναστ. Ν. Νάνος	Δωροθέα Β. Καραφυλίδου	Detroit, Mich.	'Αρχ. Ι. Δουλγεράκης
»	25	Μιχαὴλ Κ. Χαρμαντᾶς	Μαρία Β. Τσαρσύχη	Detroit, Mich.	'Αρχ. Ι. Δουλγεράκης
»	25	'Αντ. Γ. Μικρογιαννάκης	'Αλεξ. Γ. Στριγγλῆ	Cuba, N. Y.	Αἰδ. Δ. Οὐζουνγιάννης
»	25	'Αλεξανδρος Μ. 'Ανδρέου	Φύλη Μ. Τσακριοῦ	Jacksonville, Fla.	Αἰδ. Η. Σκιπητάρης
»	25	'Ιωάν. Π. 'Αράπογλου	Σμαράγδα Σ. 'Αποστόλου	New Britain, Conn.	Αἰδ. Θ. Στρατηγὸς
»	25	Νικόλ. Λ. Μιχαηλίδης	Εὐφροσύνη Ι. Τρακαλιώτου	Washington, D. C.	'Αρχιμ. Αἰμιλιανὸς Λαλούσης
»	25	Βασίλειος Β. Σημαῖνος	Φωτεινὴ Ν. Λαμπροπούλου	Nashua, N. H.	Αἰδ. Χρῆστος Παπαχρήστου
»	25	Κώστας Ε. Λούκας	Φωτούλα Δ. Κωστοπούλου	Beloit, Wisc.	Αἰδ. Ι. Πάνος
»	25	'Ιωάννης Δ. Ταμπάκης	Αἰκατερ. Ι. Σκόνδρα	Geneseo, N. Y	Αἰδ. Π. Χρηστάκος
»	25	'Αθανάσιος Α. Χριστοφυλέας	'Ιωάν. Π. Σούτου	Chicago Pullman, Ill.	'Αρχ. Φ. Πορίχης
»	25	Παῦλος Μ. Μιχάλος	'Ελένη Π. Μπαρουζῆ	Paterson, N. J.	Αἰδ. Δημ. Στεφανόπουλος
»	25	Λεωνίδας Γ. 'Αλεφαντὴς	'Ελένη Α. Ραπτοτασίου	Buffalo, N. Y.	Αἰδ. Δ. Παπαδάτος
»	25	Λάζαρος Γ. Λάτσος	'Ελένη Β. Σουγγάρη	Philadelphia, Pa.	Αἰδ. Δ. Παπαντωνίου
»	25	Παῦλος Ν. Πινάτσης	'Ελευθερία Π. Δημομάργου	Chicago, Ill.	Αἰδ. Ν. Κεσὲς
»	25	Δημήτριος Ι. Εὐεργέτης	Βασιλικὴ Π. Τζαβάρα	Clinton, Mass.	Αἰδ. Κ. Γεωργιάδης
'Ιούν.	20	Νικόλ. Ι. Κιτσόπουλος	Καλλιόπη Π. Γκλιάκα	Salt Lake City, Utah	Αἰδ. Χαράλ. Τζαβαλᾶς
»	23	Δημήτριος Χ. Σκιαδᾶς	Δήμητρα Π. Παναγούλια	New York, N. Y.	'Αρχ. Ε. Τσουρουνάκης
»	23	Παναγιώτης Ν. Κάρρας	Στέλλα Κ. Κάππα	New York, N. Y.	'Αρχ. Ε. Τσουρουνάκης
»	25	Νικόλ. Γ. Δημογιάννης	Μαίρη Δ. Λούλη	Akron, Ohio	Αἰδ. 'Ιωάν. Καπηνεκᾶς
»	25	Floyd J. McDurmann	'Ελένη Θ. Παπαγεωργίου	New York, N. Y.	'Αρχιμ. Ε. Τσουρουνάκης
»	25	Χρῆστος Ν. Κοῦτρος	Αἰκατ. Α. Κουζούλη	New York, N. Y.	'Αρχιμ. Ε. Τσουρουνάκης
»	25	'Αντώνιος Ν. Περάκης	Παναγιώτα Μ. Κοσσώνη	Worcester, Mass.	Αἰδ. 'Εμμανουὴλ Παπαστεφάνου
»	25	Θεοχάρης Κ. Μαρκόπουλος	Rita V. Ruffo	Jersey City, N. J.	Αἰδ. Ἄγγελος Τσιγκούνης
»	25	'Αντών. Σ. 'Αποκούραστος	'Αμαλία Ν. Καραβούλια	Brooklyn, N. Y.	Αἰδ. 'Ιωάννης Στρογγυλὸς
»	25	Εὐθύμιος Α. Μαυράκος	Παναγιώτα Κ. Καλλιανέση	Peabody, Mass.	Αἰδ. Γ. Οἰκονομίδης
»	25	Κωνστ. Ε. Χρυσοχόος	Ἄννα Μ. 'Αραβανῆ	Washington, D. C.	Αἰδ. Θωμᾶς Δανιὴλ
»	25	Εὐθ. Γ. Σμυρνιὸς	Κυριακ. Χ. Κυριακοπούλου	Lynn, MasS.	'Αρχ. Χ. 'Αργυρίδης
»	25	Παναγ. Π. Ξηρόκωστας	Κωνστ. Λ. Καλομοίρη	Washington, D. C.	Αἰδ. Θωμᾶς Δανιὴλ
»	25	Νικόλαος Β. Μακρῆς	'Ελένη Ι. Κελεπούρη	Detroit, Mich.	'Αρχ. Γ. Παπαναγιώτου
»	25	Γεώργιος Δ. Πουλόπουλος	Εὐαγγ. Ε. Χατζηδάκη	Toledo, Ohio	Αἰδ. Κ. Χατζηδημητρίου
»	25	Κωνσταντ. Γ. Κουβέλλης	Ζωὴ Α. Φούτρη	Memphis, Tenn.	Αἰδ. Α. Παπαδημητρίου
»	25	Χαράλ. Ι. Ρότζερς	'Ελένη Θ. 'Αναστοσοπούλου	Clinton, Ia.	Αἰδ. Σ. Σπυρόπουλος
»	25	'Ιωάννης Δ. Ἴσσαρης	Μαρία Τζ. Λεονάρδου	Bethlehem, Pa.	Αἰδ. Σ. 'Εμμανουὴλ
»	25	'Εμμ. Δ. Χρηστᾶτος	'Ανδριάννα Ι. Σπηλιώτου	New York City	Αἰδ. Β. Παπαδόπουλος
»	25	Παναγ. Γ. Καραβίτσης	'Αθανασία Δ. Κερκιλῆ	Lowell, Mass.	Αἰδ. Δημ. Σγοῦρος
»	25	Λεωνίδας Δ. Σβίγκος	Τριανταφ. Γ. Σταυροπούλου	Cleveland, Ohio	'Αρχιμ. Χρ. Λαυριώτης
»	25	Κωνσταντ. Π. Βενιζέλος	Ἄννα Δ. Μάστη	Cleveland, Ohio	'Αρχιμ. Χρ. Λαυριώτης
»	25	Παντελεήμων Κ. Καμψῆς	'Ελευθερονίκη Χ. Πέπη	Dayton, Ohio	'Αρχ. Μ. Κρονίδης
»	25	'Ιωάννης Γ. Παπαγεωργίου	Minnie J. Swindell	Savannah, Ga.	'Αρχιμ. Γεράσ. 'Ηλίας
»	25	Γεώργ. Ε. Τζίβας	Σοφία Α. 'Αγγελάκου	Newark, N. J.	Αἰδ. Γεώργιος Σπυριδάκης
»	25	Ban D. Whitaker	'Ιωάννα Α. Μπούκη	Malden, Mass.	'Αρχ. Θ. Σπυρόπουλος
»	25	Nasrey Oscar Nassar	'Αργυρὼ Χ. 'Ανδρέου	Mobile, Ala.	Αἰδ. Σ. Χατζήνας
»	25	Νικόλαος Α. Κεφάλας	'Ανδρονίκη Α. 'Αλούπη	Lewiston, Me.	Αἰδ. Π. Φρέντζος
»	28	'Ιωάννης Π. Μαυράκης	'Αργυρὼ Μ. Ρουμπάνη	Danville, Va.	Αἰδ. Δ. Κασσῆς
»	29	Προκόπιος Π. Τσιριγώτης	'Αναστ. Α. Παντελάκου	Newburgh, N. Y.	Αἰδ. Ε. Σπυρόπουλος
»	29	Δημ. Π. Μητρόπουλος	Παν. Σ. Καλογεροπούλου	Atlanta, Ga.,	Αἰδ. Πάνος Κωνσταντινίδης
'Ιούλ.	1	Διον. Γ. Μανωλόπουλος	Κυριακ. Χ. Πανοπούλου	Chicago, Ill.	'Αρχιμ. Δανιὴλ Γαμβρίλλης
»	1	Εὐάγγελος Β. Καραγεῶργος	Μαρία Ν. Δαμιανάκη	Oakland, Calif.	'Αρχιμ. 'Αρσ. Παλληκάρης
»	2	Ἔξαρχος Γ. Καπόπουλος	Τριανταφύλλη Α. Βορίλλα	New Bedford, Mass.	Αἰδ. Κ. Κακογιάννης
»	2	Γεώργιος Ν. Τσιακίλος	Ermenia La Cava	Seattle, Wash.	Αἰδ. Στέφ. Φουτρίδης
»	»	'Ανδρ. Δ. 'Αναγνωστόπουλος	Χρ. Δ. Σταυροπούλου	Los Angeles, Cal.	'Αρχ. Ε. Γεωργιάδης
»	2	Μιχαὴλ Χ. Καραμᾶνος	Μαρία Κ. Τόγια	Detroit, Mich.	'Αρχιμ. 'Ιωακεὶμ Δουλγεράκης
»	2	Γεώργιος Η. Σολωμὸς	Ἄννα Κ. Κωνσταντοπούλου	Youngstoyn, Ohio	Αἰδ. Γεω. Σακελλαρίδης
»	2	Παναγ. Ε. Γιαννούλας	Σοφία Κ. Δεληγιάννη	Worcester, Mass.	Αἰδ. 'Εμμανουὴλ Παπαστεφάνου
»	2	Κωνστ. Γ. Χρηστάκης	'Αλεξάνδρα Γ. Μαλλίρη	Chicago, Ill.	Αἰδ Μᾶρκος Πετράκης
»	2	Παῦλος Σ. Σαμάτος	Κωνστ. Α. Μπελούση	Chicago, Ill.	Αἰδ Μᾶρκος Πετράκης
»	2	Δημήτ. Λ. Δημόπουλος	Καλλιόπη Ζ. Γκίλλη	Detroit, Mich.	'Αρχ. Γ. Παπαναγιώτου
»	2	Χρηστόδουλος Ε. Ζενεπίσης	Χαρ. Ν. Σάρρου	Detroit, Mich.	'Αρχ. Γ. Παπαναγιώτου
»	2	'Εμμανουὴλ Ν. Γουλίδης	Εἰρήνη Χ. Μκαπιρτζῆ	Detroit, Mich.	'Αρχ. Γ. Παπαναγιώτου
»	2	Κωνστ. Ν. Μουζακιώτης	Μαρία Π. Μπούζιου	Chicago, Ill.	'Αρχ. Γ. Ματθόπουλος
»	2	'Ιωάννης Α. Τζῖνος	Δήμητρα Γ. Κουτσιούρη	Chicago, Ill.	'Αρχιμ. Γ. Ματθόπουλος
»	2	'Αριστ. Χ. Γκουζούλης	'Ελ. Β. Οἰκονομοπούλου	Chicago, Ill.	Αἰδ. Νικήτας Κεσὲς
»	2	Χρῆστος Γ. 'Αντωνόπουλος	'Ελένη Ε. Χρούντα	Phoenix, Ariz.	'Αρχιμ. Ι. Κουτρούλης
»	2	Γεώργιος Δ. Μανογιούδης	Μαρία Ξ. Σέκκα	Farrell, Pa.	Αἰδ. Π. Σπάθης
»	2	Μενέλαος Γ. Παναγάκης	'Αδαμαντίνα Σ. Σκούρτα	Lynn, Mass.	'Αρχιμ. Χριστόφ. 'Αργυρίδης
»	2	Maxwell A. Corning	Μαρία Γ. 'Αθανασοπούλου	Newburyport, Mass.	Αἰδ. Π. Φρέντζος
»	2	Θωμᾶς Δ. Πιττάρας	Gertrude J. Liberty	Nashua, N. H.	'Αρχ. Μ. Παπαβασιλείου

ΝΕΑ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ

Σχολικά Βιβλια

Ἐκδοθέντα ἐν Ἀμερικῇ διὰ τοὺς Ἑλληνόπαιδας τῆς Ἀμερικῆς.

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΥΠΟ ΤΟΥ ΑΝΩΤΑΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (Συνέχεια ἐκ τῆς Β΄ σελίδος.)

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ Δ΄. ΤΑΞΕΩΣ "ΤΑ ΠΑΤΡΙΚΑ ΜΟΥ ΠΑΛΑΤΙΑ". — ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΒΑΒΟΥΔΗ.—Τὸ μόνον ἐγκεκριμένον διὰ τὴν Δ΄. ἢ Ε΄. Τάξιν. Ἀριστεῦσαν εἰς τὸν Διαγωνισμὸν τῶν Διδακτ. Βιβλίων καὶ ἐγκριθὲν ὡς τὸ μόνον κατάλληλον Ἀναγνωστικὸν τῆς Δ΄. Τάξεως ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου διὰ μίαν ἑπταετίαν. Νέα ἔκδοσις, Γ΄., ἐπηυξημένη καὶ βελτιωμένη, κατὰ τὰς ὑποδείξεις τῶν διδασκάλων τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου. Εἶναι βιβλίον παιδαγωγικῶς διαρρυθμισμένον, περιέχον μεθοδικῶς ὅλην τὴν ὑπὸ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος ὁριζομένην ὕλην εἰς τὰ Ἑλληνικά, γραμματικὰς καὶ λεκτικὰς ἀσκήσεις, σύντομον Ἱστορίαν, ἀρχαίαν καὶ νεωτέραν τῆς Ἑλλάδος, Χάρτην τῆς Ἑλλάδος, λεξιλόγια, θέματα τῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀμερικῆς, τὰ διατεταγμένα θρησκευτικὰ καὶ προσευχάς, τροπάρια καὶ ἐθνικὰ ποιήματα. Γραμμένον λογογραφικῶς μὲ ὕφος ἁπλῆς καθαρευούσης, ἁπλοποιημένον. Ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, μὲ στοιχεῖα μεγάλα καὶ πλούσιον εἰς εἰκόνας. Δεδεμένον. Τιμᾶται 75 σέντς.

Ι. ΙΣΤΟΡΙΑ τῆς ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ. (Θρησκευτικὸν Ἀναγνωστικόν). ΓΕΡ. ΠΟΛΥΖΩ·Ι·ΔΟΥ.—Μὲ ὕφος τερπνὸν καὶ γλῶσσαν ἁπλουστάτην ἀναγράφονται εἰς τὸ Θρησκευτικὸν τοῦτο Ἀναγνωστικὸν ὅλα ὅσα ὁ ἐδῶ Ἑλληνόπαις πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Ἔχει ἐξαιρετικῶς μεγάλα γράμματα, ἰδίᾳ εἰς τὰς πρώτας σελίδας, προσευχάς, διδάγματα, συγκεντρωτικὰς ἐρωτήσεις καὶ πλείστας ὅσας καλλιτεχνικὰς εἰκόνας. Ὑπὸ πολλῶν χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς καθημερινὸν Ἀναγνωστικόν. Ἔκδοσις πολυτελής, ἐπὶ λαμπροῦ χάρτου, πανόδετος. Τιμᾶται 50 σέντς.

Ι. ΙΣΤΟΡΙΑ τῆς ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ. (Θρησκευτικὸν Ἀναγνωστικόν). ΓΕΡ. ΠΟΛΥΖΩ·Ι·ΔΟΥ.—Τὰ ὡραιότερα κεφάλαια τῆς Καινῆς Διαθήκης περιλαμβάνονται εἰς ὕφος τερπνότατον καὶ διηγηματικόν. Γλῶσσα ἁπλουστάτη, εἰκόνες πολλαὶ καὶ καλλιτεχνικαί. Στοιχεῖα μεγάλα καὶ εὐανάγνωστα. Διδάγματα, ἐρωτήσεις συγκεντρωτικαὶ καὶ ὅλαι αἱ προσευχαὶ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ μάθῃ ὁ ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνόπαις. Πολυτελὴς ἔκδοσις ἐπὶ ἀρίστου χάρτου, κομψῶς πανόδετος. Τιμᾶται 50 σέντς.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤ. ΙΣΤΟΡΙΑ (Θρησκευτ. Ἀναγνωστικόν). ΓΕΡ. ΠΟΛΥΖΩ·Ι·ΔΟΥ.—Μὲ ἁπλοῦν τρόπον ἀναγράφεται ὅλη ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας μας μέχρι τοῦ 1935, χάριν τῶν ἐν Ἀμερικῇ παιδιῶν. Εἰκόνες, ἐρωτήσεις, στοιχεῖα εὐανάγνωστα. Εἰς τὸ τέλος ἡ ἱστορία τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἠμπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ ἢ ὡς βιβλίον Ἐκκλησιαστικλησίας. Ὑπὸ πολλῶν χρησιμοποιεῖται καί ὡς καθημερινὸν Ἀναγνωστικόν. Ἔκδοσις Ἀμερικανικὴ Καταστημάτων DIVRY ἐπὶ λαμπροῦ χάρτου. Τιμᾶται δεδεμένη 50 σέντς.

Η ΚΑΤΗΧΗΣΙΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΟΣ. — ΓΕΡ. ΠΟΛΥΖΩ·Ι·ΔΟΥ.—Μὲ ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις φυσικάς, στοιχεῖα εὐανάγνωστα, εἰκόνας, ποιήματα καὶ προσευχάς, τὸ βιβλίον ἑλκύει τοὺς μαθητάς. Ἡ διδασκαλία τῆς Πίστεώς μας ὅλη, εἰς 100 ἁπλούστατα μαθήματα. Ἔκδοσις πολυτελείας. Δεδεμένον 50 σέντς.

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ. — ΓΕΡ. ΠΟΛΥΖΩ·Ι·ΔΟΥ.—Εἰς τὸ πολυτελὲς καὶ καλοτυπωμένον αὐτὸ βιβλίον ἐξηγοῦνται ὅλα ὅσα βλέπονται καὶ ἀκούονται εἰς τοὺς Ναούς μας, μὲ ἐρωταποκρίσεις ἁπλᾶς. Τὸ κάθε Ἱ. Ἀντικείμενον ἔχει τὴν εἰκόνα του καὶ ἐξηγεῖται τί συμβολίζει. Εἰς τὸ τέλος ὅλαι αἱ κατάλληλοι προσευχαὶ διὰ τὰ παιδιὰ τῆς Ἀμερικῆς. Πολυτελῶς δεδεμένον 75 σέντς.

ΕΛΛΗΝΟΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ. — ΜΙΜΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.—Συνταχθεῖσα ἐπίτηδες διὰ τὰ Ἑλληνόπαιδα τῆς Ἀμερικῆς. Περιέχει πλεῖστα ὅσα ἔργα κατάλληλα διά τὰς παρουσιάσεις τῶν παιδιῶν μας εἰς τὰς διαφόρους ἑορτὰς κλπ. Ἔχει 46 ποιήματα, 45 διαλόγους, 13 Παιδικὰ Θεατρικὰ Ἔργα καὶ Κωμῳδίας, κλπ. Ὅλα μὲ νέον Ἑλληνοαμερικανικὸν πνεῦμα. Ἔκδοσις Ἀμερικανική. Τιμᾶται χαρτόδετον $1.00.

ΑΛΛΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΒΙΒΛΙΑ DIVRY

ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΝ καὶ ΕΛΛΗΝΟΑΓΓΛΙΚΟΝ ΛΕΞΙΚΟΝ DIVRY. Τὸ περίφημον τοῦτο Λεξικόν, συνταχθὲν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Λεξικοῦ τοῦ Webster, ἔχει τὴν ἀκριβῆ σημασίαν καὶ προφορὰν ὅλων τῶν χρησίμων Ἀγγλικῶν καὶ Ἑλληνικῶν Λέξεων. Ἐπίσης περιέχει Παράρτημα Σπανίων Λέξεων, Γεωγραφικὰ καὶ Κύρια Ὀνόματα, Σύντομον καὶ Ἁπλῆν Ἀγγλικὴν Γραμματικήν, Χάρτας πολυχρώμους καὶ πολλὰς ἄλλας χρησίμους πληροφορίας. Χρυσόδετον, μὲ δύο Εὑρετήρια, τιμᾶται μόνον $1.25.

ΑΓΓΛΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΕΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ. — Σύστημα Xavier de Bouge. Ἔκδοσις DIVRY. Ἀπηλλαγμένη λαθῶν καὶ διδάσκουσα ὀρθὴν Ἀμερικαν. προφοράν. Τιμᾶται $1.50.

ΝΕΑ ΑΠΛΗ ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΑΝΕΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ.—«Ὁ Ζωντανὸς Διδάσκαλος τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσης».—Ὑπὸ G. C. DIVRY.—Ἡ νεωτάτη καί ἁπλουστάτη μέθοδος διὰ τὴν ἐκμάθησιν τῆς Ἀγγλικῆς. Διδάσκει τὴν ἐντελῶς ἀκριβῆ Ἀμερικ. προφοράν. Σύστημα εὐκολώτατον, ἁπλοῦν καὶ πρακτικόν. Ἰδιαιτέρως κατάλληλον δι' ἀρχαρίους μαθητὰς οἱασδήποτε ἡλικίας ἢ μορφώσεως. Τιμᾶται πανόδετον $1.25.

ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ DIVRY. — Σχῆμα Τσέπης. Συνομιλίαι ἐπὶ παντὸς θέματος μὲ τὴν προφοράν των. Μὲ τοὺς Διαλόγους DIVRY ὁ γνωρίζων ὀλίγα Ἀγγλικὰ δύναται νὰ συνεννοῆται καὶ νὰ συνομιλῇ δι' οἱανδήποτε ἐργασίαν του, συνάμα δὲ νὰ τελειοποιῆται εἰς τὴν γλῶσσαν. Σελίδες 430. Χρυσόδετον τιμᾶται $1.25.

ΑΓΓΛΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ DIVRY. — Βιβλίον περιέχον τὰ γλαφυρώτερα ἀποσπάσματα ἔργων τῶν μεγάλων Ἄγγλων καί Ἀμερικανῶν συγγραφέων εἰς ἀντιστοίχους σελίδας Ἑλληνιστὶ καὶ Ἀγγλιστί. Τιμᾶται $1.25.

D. C. DIVRY, Inc., Publishers, 240 WEST 23rd STREET NEW YORK